

Nepriklausoma

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Lietuva

15 15

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 27-28-29 (45-tieji metai) 1985 LIEPOS - JULY 4 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

REAGAN'AS SUSITIKS SU GORBAČIOV'U

Šių metų lapkričio mėn. pabaigoje JAV prezidentas R. Reagan'as susitiks Ženevos mieste, Šveicarijoje su Sovietų Sąjungos diktatoriumi M. Gorbačiovu. Apie šį viršūnių pasimatymą buvo kalbama jau senokai, bet oficialus nutarimas padarytas tik dabar.

GRĮŽO NAMO

39 amerikiečiai, kuriuos buvo pagrobę ir laikę įkaitais pirma kraštutiniai fanatikai šiitai, vėliau nuosaikėnė musulmonų grupė, buvo nugabenti į Syriją ir iš ten amerikiečių karo aviacijos lėktuvu atskraidinti į Frankfurtą.

Vakarų Vokietijoje jie buvo apklausinti ir jų sveikata patikrinta Wiesbaden'o amerikiečių armijos ligoninėje. Visų fizinis ir psichinis stovis rasta tvarkoje.

Keliolika įkaitų pareiškė spaudai, kad tik dabar jie suprato, kad libaniečiai turi priežasčių neapkęsti JAV. Ypač dėl to, kad Amerika, atrodo, pateisinti visus Izraelio valstybės išpuolius

prieš arabus, neatsižvelgdama ar jie teisėti, ar ne. Sukrėtė juos ir Izraelio okupacijos metu sunaikintų miestų ir kaimų reginiai. Amerikiečių televizija, spauda ir radijas ypač stengėsi su menkinti tokio įkaitų ir viešosios opinijos posūkį neigiamą Izraeliui linkme. Tvirtinama, kad tai suprantama reakcija belaisvio savo kaliniojui/tai vadinama Stockholmo sindromu, ir kad po kelių savaičių įkaitų nuomonė pasikeisianti. Tuo tarpu, Izraelis paleido 300 arabų įkaitų Izraelio kalėjime. Dar apie 400 likusių arabų civilių, kuriuos Izraelio kariuomenė palikdama Lebanoną, atsivežė su savim ir įkalino būsią paleisti kiek vėliau.

Kaip žinoma, šių įkaitų paleidimo reikalavo arabų teroristai, pagrobę TWA lėktuvą.

SVARBUS PASIKEITIMAS

M. Gorbačiovas, stiprinamas vyriausybės savo pozicijas, išmetė iš Politbiuro savo buvusį varžovą dėl generalinio sekretoriaus vietos, Grigorij Romanovą.

Oficialiame Sovietų TASS agentūros pareiškime sako-

ma, kad Romanov'as pasitraukias sveikatai sunegalavus. Niekas, žinoma, tuo netiki, nes Romanov'as, 62 m. amžiaus, buvo vienas sveikiausių bei jauniausių Politbiuro narių.

Jo vietą Politbiure užėmė 57-ių metų gruzinas Edvard Ševardnadze, kuris taip pat paskirtas nauju užsienio reikalų ministru. Taigi, senas, užsitarnavęs komisaras Andrej Gromyko palieka šį svarbų postą. Jis dabar paskirtas Sovietų Sąjungos prezidentu. Ši vieta neturi jokio svorio, nes "prezidentas" Sovietų Sąjungoje tėra reprezentacinis asmuo. Iš viso šio maišalo išeis gerokai sustiprėjęs dabartinis Kremiaus diktatorius Gorbačiovas, nes naujasis užsienio reikalų ministeris Ševardnadze yra besąlyginis jo rėmėjas ir šalininkas.

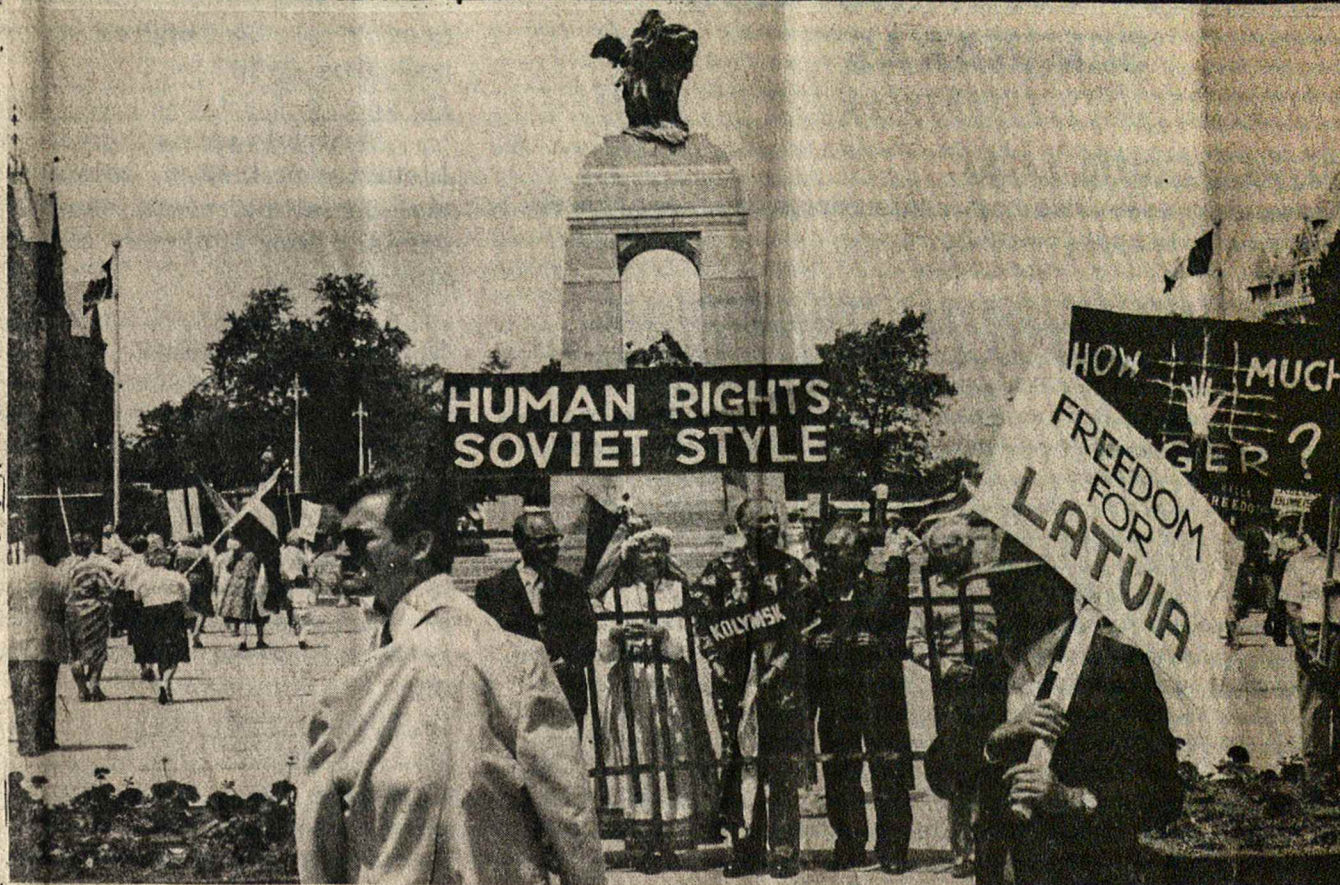
BIRŽELIO TRĖMIMAI IR ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDIMAS

J. V. Danys

BIRŽELIO TRĖMIMAI yra skaudus prisiminimas masinių deportacijų pradžios lietuviams, kaip kad ir latviams bei estams. Baltiečiai juos mini jau keliasdešimt metų. Ottawoje prieš tryliką metų lietuviai, latviai, estai ir ukrainiečiai susitarė kartu minėti savo tautų priepauidą bendromis ekumeninėmis pamaldomis, kas buvo iš viso pirmą kartą Kanadoje ir Amerikoje. Ukrainiečių tragiškas įvykis tai 1932-33 metų dirbtinas badmetis Ukraina, numarinęs virš 6 milijonų ukrainiečių. Tai buvo Stalino represija prieš ukrainiečių priešinimąsi nutautinimui, religinei priepauidai ir ūkių kolektyvizacijai.

Birželio trėmimai yra ypatingai gera proga priminti kanadiečiams apie lietuvių tautos priepauidą, kas vienoje kitoje Bendruomenės apylinkėje ir daroma. Vykstant Žmogaus Teisių Konferencijai, šiais metais Ottawoje Birželio Trėmimai buvo specialiai dar daugiau surišti su Žmogaus Pagrindinių Teisių pažeidimu.

Ottawos arkivyskupijos Bazilikoje ekumeninių pamaldų metu kun. Janis Calitis, latvių liuteronų klebonas iš Toronto, savo pamokslu sipriai pabrėžė, kad ir bažny-

ŽMOGAUS TEISIŲ KONFERENCIJA OTTAWOJE. Demonstruoja St. Catharines ir apylinkių latviai 1985.VI.17.

Nuotr. J. V. Danys

tinė ir pasaulinė moralė pasmerkia religinius ir žmogaus sąžinės išsireiškimo persekiojimus. Ekumeninėse pamaldose dalyvavo 7 lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių dvasiškiai/katalikai, liuteronai ir stačiatikiai/vadovaujant Bazilikos rektoriui kanaaninkui R. H. U. n. e. a. u. i. t. Lietuviškus skaitymus atliko kun. dr. V. Skilandžiūnas. Dalyvavo apie 450 žmonių.

Po pamaldų procesija su vėliavomis ir žvakėmis nuvyko į netolimą Konfederacijos aikštę, prie kurios yra rūmai, kuriuose vyko Žmogaus Teisių Konferencija. Čia iš degančių žvakių buvo padarytas simbolinis kančios kryžius ir visi dalyviai uždegė savo žvakes bendram susikaupimui-vigilijai.

Minėjimo programą pradėjo rengimo komiteto pirmininkas J. V. Danys. Apie Žmogaus Teisių pažeidimus vyriausybės vardu kalbėjo parlamento nariai William Lesick /iš Edmonton'o/ ir Sergio Marchi /iš Toronto/ liberalų partijos vardu, kuris taip pat perskaitė John Turner, opozicijos vadovo, sveikinamąjį laišką. Raštinius pareiškimus smerkiančius sovietinę priepauidą atsiuntė senatoriai Paul Yuzyk ir Stanley Haidasz, kurie buvo perskaityti.

Apgailėstavimus, kad negali asmeniškai dalyvauti atsiuntė Eric Nielsen, ministerio pirmininko pavaduotojas ir krašto apsaugos ministeris, John Fraser, miškininkystės ministeris, Robert de Cotret, finansų tarybos prezidentas, senatorius Guy Charbonneau, Senato pirmininkas, sen. J. Guay, parlamento nariai A. Witer /Toronto/ ir Fred King /Britų Kolumbijos/.

Spaudos Atstovai

Pamaldas ir demonstraciją-vigiliją sekė CBC televizija, CBC International Radio, "Voice of America", "Free Europe Radio", dienraščių "Ottawa Citizen", "Le Droit" ir savaitraščio "Catholic Register" korespondentai. Vėliau buvo rodoma televizijoje ir paminėta spaudoje. "Voice of America" išrašė į garsajuostes pasikalbėjimus anglų ir tautinėmis kalbomis su lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių atstovais, kurie vėliau buvo transliuojami į Rytų Europos kraštus. /Būtų įdomu sužinoti, ar tokias programas būtų įmanoma transliuoti į Sov. Rusiją, padarius kalbų vertimus? Okupuotieji kraštai žino, kas su jais atsitiko, bet Sov. Rusijos žmonės yra visiškai praplautais smegenimis. Tokios programos būtų labai naudingos ir jiems. Red. /

Senatorius S. Haidasz padarė oficialų pareiškimą Senate birželio 12 d. apie Išvežimų minėjimą, holokaustą apimties deportacijas, teisių varžymus ir 35 valstybių pasizadėjimus /pasirašiusių Helsinio Susitarimus/ gerbti Žmogaus Teises. Pareiškimas įrašytas į oficialius Senato dokumentus.

Parlamento narys Sergio Marchi pareiškimą apie Žmogaus Teisių pažeidimą Baltijos valstybėse ir Ukrainoje padarė Parlamento posėdyje birželio 13 d., ir kvietė Kanados delegaciją posėdžiuiose iškelti individualius atvejus apie atskirų asmenų persekiojimus Sovietų Sąjungoje. Pareiškimas įrašytas į oficialius Parlamento dokumentus.

CANADA

House of Commons Debates

Thursday, June 13, 1985

HUMAN RIGHTS

CANADIAN ROLE AT OTTAWA CONFERENCE

Mr. Sergio Marchi (York West): Mr. Speaker, yesterday's thirteenth ecumenical memorial service in Ottawa commemorating the suffering of the Baltic and Ukrainian nations, and the continued violation of human rights by the Soviet Union, was an emotional reminder of the existence of human oppression. This year's ceremony was all the more special since the conference of experts on human rights is being hosted by Canada in the nation's capital.

Yet while the Secretary of State for External Affairs (Mr. Clark) pledged that both he and the Canadian delegation would find ways to press and raise individual cases with the Soviet Union, and with any others violating human rights, this has not occurred. I believe the Government's silence at the conference has been politically questionable, highly regrettable, and morally wrong.

The Canadian delegation must raise these concerns with the Soviets. They must speak up in defence of fundamental human rights, and press the offenders to live up to the Helsinki Accords which they all signed. Quiet diplomacy, unfortunately, is all too often met with quiet denials. Therefore, in the last remaining days of the conference I urge the Government to take to the high road, to publicize the harsh realities, and name the names, for it is in the court of public opinion that the guilty will be judged, and in which we will bring to an end the immoral and unacceptable oppression of humanity. It is a battle we cannot afford to lose.

THE SENATE OF CANADA

LE SÉNAT DU CANADA

OTTAWA
JUNE 12, 1985

ON THE OCCASION OF THIS XIII ECUMENICAL MEMORIAL SERVICE I EXTEND MY HEARTFELT GREETINGS TO ALL THE PARTICIPANTS. ONCE AGAIN, WE COMMEMORATE THE SUFFERINGS OF THE BALTIC AND UKRAINIAN NATIONS - BUT ALSO WE REMEMBER THE CONTINUED VIOLATIONS OF HUMAN RIGHTS IN THESE COUNTRIES AND OTHERS WHICH TODAY ARE SUBJUGATED BY THE SOVIET EMPIRE.

WE MUST NEVER FORGET THE SUFFERINGS OF ALL THESE PEOPLES BUT MUST CONTINUE TO FORGE AHEAD AND DRAW THE ATTENTION OF THE FREE WORLD TO WHAT HAS HAPPENED IN THE PAST SO IT MAY NEVER-EVER HAPPEN AGAIN IN THE FUTURE. EACH AND EVERY PERSON GATHERED HERE THIS EVENING, YOUNG OR OLD, MUST SPEAK OUT IN ORDER THAT THE TRUTH BE KNOWN.

WE MUST WARN OUR BROTHERS HERE IN THE WEST THAT VIGILANCE IS THE ORDER OF THE DAY - FOR IF WE ARE NOT VIGILANT, THE VERY REAL POSSIBILITY OF WHAT HAPPENED IN OUR HOMELANDS MIGHT WELL REPEAT ITSELF HERE IN CANADA. THEREFORE, WE MUST ENSURE THAT THESE SUFFERINGS, THESE SUBJUGATIONS OF INNOCENT PEOPLES NEVER BE ALLOWED TO HAPPEN ANYWHERE IN THE WORLD.

FREEDOM CAN BE REALIZED AND MAINTAINED ONLY IN THE INDEPENDENT STATE OF EACH OF THE SUBJUGATED NATIONS.

Paul Yuzyk

1 SENATOR PAUL YUZYK

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimu turinį redakcija arba leidykla neatsako.

HAMILTONO
KLUBO
RAMBYNAS
EKSKURSIJA
! OTTAWA
1985.V.24

DALIS
DALYVIŲ
PRIE
"AMŽINOSIOS
LIEPSNOS"
PRIEŠ
PARLAMENTO
RŪMUS

Nuotr. J. V. Danio

XII-TASIS LITUANISTIKOS SEMINARAS

/ tęsinys /

KURSAI LIETUVIŲ KALBA

(Visiems rekomenduojama registruotis daugiau negu vienam kalbos kursui).

Gramatikos pagrindai – Mykolas DRUNGA

Morfologijos (kalbos dalių mokslo) ir sintaksės (sakinio dalių mokslo) apžvalga. Stengsimės "įsikalti" gramatikos taisykles tam, kad pajėgtume teoriškai suprasti ir praktiškai "iškepti" pavyzdžius lietuvių kalbos sakinius. Linksnių vartojimas – Antanas KLIMAS

Šiame kurse bus dėstomi lietuvių kalbos linksnių vartojimo pagrindai. Žodžiu, kaip taisyklingai vartoti visus septynis lietuvių kalbos linksnius. Susipažinsime su pagrindiniais lietuvių kalbos prielinksnių vartojimo dėsniais. Bus daug pratimų žodžiu ir raštu, klasėje ir namų darbų. Paliesime ir kai kuriuos kitus sintaksės klausimus. Lietuvių kalbos kultūra – Juozas VAIŠNYS, SJ

Taisyklinga rašyba ir skyryba. Nevartotini žodžiai ir posakiai. Linksnių, prielinksnių ir priešdėlių vartojimo klaidos. Dažniau pasitaikančių kirčiavimo klaidų taisymas. Dėstymo metodas: įvairūs rašomieji darbai klasėje ir namie; tų darbų nagrinėjimas ir taisymas klasėje, nurodant svarbiausias rašybos ir skyrybos taisykles. Rašiniai – Mykolas DRUNGA

Praktinis lietuvių kalbos rašybos kursas. Kiekvieną dieną kiekvienas kursantas parašys po rašinį. Įvairių publicistikos žanrų bei stilių apžvalga ir konkretus gramatikos bei stilistikos žinių pritaikymas efektyvios rašytinės komunikacijos uždaviniams išspręsti. Bendras mokymasis ir intensyvus lektoriaus darbas su kursantais. Reikalaujama, kad kursantai būtų išjęję "Kalbos kultūros" kursą. Lietuvių kalbos kirčiavimas – Antanas KLIMAS

Bus dėstomi pagrindiniai lietuvių kalbos kirčiavimo klausimai: kirtis, priegaidė, bendrinės kalbos kirčiavimas. Daiktavardžių, būdvardžių, veiksmažodžių ir kitų kalbos dalių kirčiavimas. Pratimai žodžiu ir raštu. Klasėje ir namų darbai. Pratimai žodžiu ir raštu. Kuo mažiau teorijos, kuo daugiau praktiško darbo.

LIETUVIŲ LITERATŪRA

Išėjimo lietuvių poezija ir proza. Santykis su tėvyne ir gyvenamuoju kraštu. Violeta KALERIENĖ

Šiame kurse bus aptartas kintantis santykis tarp rašytojo ir tėvynės, tarp rašytojo ir gyvenamojo krašto. Tematinis atžvilgis nagrinėsime: Bernardo Brazdžionio, Jonio Aisčio, Kazio Bradūno, Alfonso Nykos-Niliūno, Algimanto Mackaus, Liūnės Sutemos, Vitalijos Bogutaitės ir Julijos Švabaitės poeziją; Liudo Dovydėno, Kazio Barėno, Mariaus Katiliškio, Algirdo Landbergio, Antano Škėmos ir Kazio Almeno prozą.

Lietuvių romanas – Irena MAZILIAUSKIENĖ

Visiems kurso klausytojams dalyvaujant bus intensyviai analizuojamas lietuvių romanas, kreipiant dėmesį tiek į tematikos vystymą, tiek į technikos ypatumus, lyginant dviejų veikalų panašumus bei skirtumus. Bus nagrinėjami Sauliaus Tomo Kondroto Žalčio žvilgsnis ir Antano Škėmos Balta drobė.

Pokario Lietuvos poezija – Rimvydas ŠILBAJORIS

Intensyvi paskirų pokario Lietuvos poetų eilėraščių analizė bendresnių apžvalgiųjų pastabų rėmuose. Autorių sąrašas: Albinas Bernotas, Vytautas Bložė, Janina Degutytė, Sigitas Geda, Jonas Juškaitis, Justinas Marcinkevičius, Marcelijus Martinaitis, Eduardas Mieželaitis, Algimantas Mikuta, Judita Vaičiūnaitė ir Albinas Žukauskas.

VISUOMENINIAI MOKSLAI

Lietuvos istorija nuo 1940 m. – Benediktas MACIUKA

Įvadas į Lietuvos valstybės ir tautos istoriją po nepriklausomybės netekimo. Po trumpo žvilgsnio į pirmąją sovietinę (1940-41 m.) ir vokiečių (1941-44 m.) okupacijas, pagrindinis dėmesys bus kreipiamas į stalininio (1944-45 m.) ir postalininio (1953-85 m.) laikotarpio nagrinėjimą. Bus pristatomi esminiai politiniai-ekonominiai ir socialiniai-kultūriniai krašto sovietizavimo bruožai, apibendrinama šių procesų įtaka bei su jais susijusios iškylų 2 psl.

lančios problemos. Lietuvos patirtis bus analizuojama ne atskirai, bet bendros sovietinės tautybių politikos ir praktikos plotmėje.

Pokario lietuvių kultūra – Vytautas KAVOLIS

Išėjimo po Antrojo Pasaulinio karo ir sovietinėje Lietuvoje po 1945 m. kurtos kultūros lyginamosios studijos. Socialiniai rėmai, kuriuose kultūra kurtą, joje atspindinti sąmoningumo evoliucija, jos kryptys, įtampos, alternatyvos.

STIPENDIJŲ FONDAI

JAV ir Kanadoje veikia įvairios lietuvių institucijos, į kurias galima kreiptis stipendijų. Kiekviena turi savo taisykles, kurias sužinoti reikia kreiptis tiesiogiai. Prasymai turi būti pateikti asmeniškai. Primenama, kad visi dalyviai turi sumokėti pilną Seminaro mokestį pirmąją dieną (rugpjūčio 4), nepaisant susitarimo su stipendijų teikiančiomis institucijomis.

LIETUVIŲ FONDAS, 3001 West 59 St. Chicago, IL 60632 USA.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVIETIMO KOMISIJA, 5620 So. Claremont, Chicago, IL 60636 USA
KANADOS LIETUVIŲ FONDAS, 1573 Bloor St. W. Toronto Ont., Canada, M6J 3E1.

A. ir T. KOVELAIČIŲ STIPENDIJŲ FONDO KOMISIJA, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ontario, Canada M6J 3E1
VYDŪNO JAUNIMO FONDAS, c/o Vytautas Mikūnas, 3425 West 73 Street, Chicago, IL 60632 USA.

ATEITIES ŠALPOS FONDAS c/o Dr. Vacys Šaulys, 2639 West 86 -th Street, Chicago, IL 60632 USA
LABDARA, TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ŠVIETIMO FONDAS, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6J 3E1.

SVARBU: Pažymėkite mažiausiai 4 kursus, bent po vieną iš lietuvių kalbos, literatūros ir visuomeninių mokslų. Pridėti: 30 JAV dol. registracijos mokestį. Likusią sumą sumokėti rugpjūčio 4 d. Jeigu studijuojate – pažymėkite universitetą/koležą. Arba: Siųsti 310 JAV dol. /įskaitant registracijos mokestį/. Pažymėti kur studijuojate. Arba: 270 JAV dol. Seminaro mokestį.

Čekius ar perlaides rašyti PLJS RYŠIU CENTRAS, 2636 West 71st Street, CHICAGO, IL 60629 USA. Ten galima gauti ir daugiau informacijų bei anketų.

RUDASIS IR RAUDONASIS HOLOKAUSTAI

Tautų žudymas yra senas, kaip ir visa žmonija. Senas romėnų posakis – "Homo hominis lupus est" – "Žmogus žmogui yra vilkas" – tinka dar ir dabar, nes vyksta ir tarptautinės žmogžudystės bei karai; kaimynų užpuoli – mai mažesnių tautų, jų žemių, turtų grobimai arba "Dievo vardan" ir dėl kitokių ideologijų įgyvendinimo išplėtimas. Atsiet – gyvenimo "pagerinimas" nugalėtojų tautos.

Iš tikrųjų, grobuoniškos, galingesnės tautos puola silpnesnes, kad afimty turėtų, užimtų žemės plotus, valdytų, nugalėtų kare žmones priverstų sau tarnauti – vergauti. Užmaskuodami tikruosius tikslus stiprieji, atrodo, išgalvoja naujas ideologines sistemas pasiteisinimui prieš pasaulio istoriją: užpuolikai nori gero pavergtiesiems...

Graikų ir romėnų imperijos tai darė senovėje, o pastarųjų metų tai patį tebedarą ir tebedarą Markso-Lenino...

no komunizmas. Hitlerio fašizmas ėjo tuo keliu – žudyti tuos, kurie gali trukdyti jų planams. Kremliaus valdovai žudė ir tebežudo savo /rusų/ ir kitų tautų žmones, skelbdami "laisvę, lygįbę, brolybę". Internacionalas paskelbė, "Kas buvo nieks, tas bus viskuo", ir užėmė beveik trečdalią pasaulio, toliau plečiasi melaginga propaganda ir modernių ginklų pagalba.

Hitlerio fašistinė nacių "Uebermenscho" ideologija gyveno trumpai, o hitlerininkai svajojo valdyti Europą. Gi kitos tautos buvo paskirtos išžudymui, išnaikinimui, nuvertinimui kaip pakavertės tautos... Hitleris tautų žudymus pradėjo nuo žydų ir lenkų bei čigonų. Lietuvių tautai irgi turėjo atpėti eilę, o jų žemė buvo numatyta pagrobti.

Mažųjų tautų Europoje žudymus per 1939-1945 m. karą vykdė ir rудieji ir raudonieji okupantai. Kraujas ir aša-

ros tekėjo upeliais. Nuo Hitlerio atėjimo valdžion 1933-1945 m. II-asis Pasaulinis Karas nusinešė apie 60 ml. gyvybių.

Didžiosios valstybės-III-jo Reicho Vokietija ir Sovietų Sąjunga pavėrgė mažąsias tautas ir valstybes, suvaldydamos visus tarptautinius įstatymus, konvencijų nutarimus, patvirtintus daugiausiai Ženevoje, per Tautų Sąjungos Konferencijas. Žmoniškumo ir teisingumo principai buvo paminti ir po nacių ir po komunistų padu.

Vakary Europa, Amerikai padedant, apsigynė nuo rudojo barbaro, ir jis buvo sunaikintas. Hitlerininkų-nacių likučiai – karo nusikaltėliai prieš žmoniškumą – dar ir dabar tebeįeškomai po visą pasaulį ir suradus, atiduodami nuteisimui už nekaltų žmonių žudymą.

Kremliaus komunistai nuo pat Lenino – Trockio laikų /1917 m. revoliucijos/ išžudė milijonus nekaltų žmonių. Mažas tautas pavėrgė žudydami ir tremdami be pasigailėjimo. Ypatingai žiauriai elgėsi diktatorius Stalinas ir galų gale jo kruvinieji darbai buvo viešai paskelbti per komunistų partijos suvažiavimą Kremliuje kito diktatoriaus Chruščev'o. Vis dėlto Stalino karstas buvo išimtas iš garbingųjų mauzo – liejaus ir palaidotas mažiau garbingoje vietoje/.

Lietuvių tauta/ kaip ir kiti pabaltiečiai/ buvo pavėrgta Stalino įsakymu 1940.VI.15 d., atsiunčiant Raudonąją Armiją melagingu pretekstu. Su tankų, artilerijos ir aviacijos daliniais atvyko iš Maskvos NKVD daliniai ir civilinės valdžios tikstančiai pareigūnų. Jie visi pradėjo "tvarkyti" lietuvių tautą: pilni kalėjimai buvo prikimšti nekaltų lietuvių. Pradėjo gaudymai, šaudymai ir ištremimai. Labai liūdna, kad prie tų darbų prisidėjo ir dalis lietuvių komunistų. Tačiau tragiška, kad didžiausiais komunistų rusų talkininkais pasirodė žydai komunistai ir jų simpatikai.

Nuo Gedimino laikų žydai Lietuvoje buvo radę ramų prieglobstį. Kituose Europos kraštuose kilus persekiojimams, žydai atvykdavo į Lietuvą kaip į savo namus.

Taip žydai per 700 metų ramiai gyveno Lietuvoje, visi dirbo, galėjo turėti pelningus verslus, turėjo ir net savo švietimo bei kultūros autonomiją. Per tą 700 metų laikotarpį neatrodo, kad lietuvių būtytį rengė masinius "pogromus" ar žydų žudynes. Gal vieną kitą kaimo bernai ir buvo apmušę, bet tai

nepalyginama su kituose kraštuose vykusiais incidentais/. Tad kyla klausimas, kodėl Lietuvoje žydai 1940-1941 m. tapo okupantų – Sovietų Sąjungos talkininkais, atimant iš lietuvių nuosavybes, turta, areštuose, NKVD tardymuose ir kituose bjauriuose darbuose? Kodėl už gera atsimokėjo blogu? Ypač buvo skaudu žiūrėti ir klausyti faktų apie 1941.VI.14-18 d. d. lietuvių trėmus – deportacijas į Sibirą. Visoje Lietuvoje daugiausiai žydai kompartijos, profsąjungų nariai – talkininkavo, sudarant deportuojamų lietuvių sąrašus.

Per vežimus, keliasdešimt iš SSSR atvykusių sunkvežiminių su palydovais NKVD pareigūnais, kiekviename Lietuvos miestelyje, mieste, kaime jau turėjo ir vietinius palydovus, daugiausiai žydus. Šie nurodinėjo šoferiams išvežamųjų pavardes, adresus /pagal sąrašus/ ir vežamųjų tapatybę.

Buvo žinių, kad dalis turtuolių žydų buvo areštuoti ir išvežti Sibirą. /Net ir Izraelio buv. min. p-kas Begin yra buvęs Vilniaus kalėjime ir vėliau buvęs deportuotas į Sibirą, kaip jis rašo savo atsiminimuose/. Iš deportuotų Sibirą lietuvių nuo bado ir šalčio mirė apie 90%. Nėra nustatyta, kiek dar gyvena iš iškusiųjų. Keletas buvusių Sibire tremtinių yra Kanadoje ir JAV. Graudu klausyti ir skaityti E. Juciūnės, J. Kreivėnės, B. Armonienės, ir kitų tremtinių atsiminimus.

Žydai sugebėjo apie nacių hitlerininkų vykdytą holokaustą skelbti pakartotinai visam pasauliui.

Atėjo, kad ir vėliai, laikas skelbti ir apie Kremliaus vykdytus ir tebevykdomus holokaustus. Juk visi tautžudžiai turi būti smerkiami, ne vien naciai-hitlerininkai. Lietuvių tauta nėra nieko blogo padariusi pasauliui; gi Kremlius pasiirgęs sunaikinti ir kitas mažas tautas. Kodėl Vakarų pasaulis neruošia Kremlui Niurenbergo Teismo? Ar laukiama tyklėjimo, kol Baltuose Rūmuose nebesėdės Reaganai, bet Staliniai, Andropovai ar Garbačiovai... Raudonieji naciai supa Ameriką ir reikla visiems budėti.

R. Mažutis

PASISAKO SKAITITYTOJAS:

"Neprikl. Lietuvos nr. 18, 1985 m. P. Indreika rašo, esą Auschwitzo koncentracijos lageryje buvę trys milijonai žydų... Tiek daug žydų iš viso nebuvo visuose Vokietijos kalėjimuose, koncentracijos lageryuose ir kitur priverstinai laikomų".

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JALTOS AUKOS

/ tęsinys /

Žinomas rašytojas – disidentas A. Solženitsyn'as, kalbėdamas apie Sovietų budelio užduočių vykdymą, rašo: "Kai motoras staugiančiu užimu akomponuoja, jis leidžia, negirdimas, kulkas į pakaušį..." Metodai, įdiegti NKVD apmokymo stovyklose Babuškinė buvo visapusiški. Trumpas raportas apie šią repatriacinę kelionę Londono "The Times" susumavo tragediją geriau, negu kad žinojo patys jos vykdytojai: "... buvo jaudinančios scenos, kai rusai vėl žengė savo tėvynės žemę".

Toks buvo likimas ir tų benamių ir vienišų rusų, kurie kartu su Backshall'io šeima sėdėjo už bendro kalėdinio stalo. To priežastis tik viena: britų valdininkai sumanė painformuoti generolą Ratov'ą apie peticiją, kurią pasirašė Bexhill stovykla. Ir, kaip John Galsworthy prieš mėnesį tų įvykių raštu pareiškė: "Mums atrodo, kad jie neužsitarnavo simpatijos..."

Kiti belaisviai, išlaipinti Odesoje ir nesušaudyti uosto pakrastyje, turėjo atlikti griežtus formalumus, ir po to buvo nuvesdinti "nežinoma kryptimi".

Prisimintina, jog britų vyriausybė labai stengėsi, kad sugrąžinamieji rusų belaisviai būtų pilnai aprūpinti nauja žiemos apranga. Ir Sovietų misijos viršininkui generolui Vasiljev'ui šis reikalas, kuriuo jis neatlaidžiai ir primygtinai rūpinosi, buvo labai "prieširdies".

Mes jį randame besiskundžiantį Karo Belaisvių Di – rektoriato susirinkimo metu 1944 m. spalio 20 d, generolui Gepp /Karo Belaisvių Direktoriui/, kad "kaikurios duodamos uniformos buvo naujos, o kaikurios jau dėvėtos". Generolas Gepp'as pažadėjo tą reikalą patikrinti. Jis laikėsi savo žodžio ir sekančią dieną išsiuntė direktivas. Nežiūrint to, Sovietų viršininkai nepavargdami tęsė savo reikalavimus aprūpinti "Sovietų karo belaisvius ir SSSR piliečius, kurie buvo deportuoti vokiečių įsibrovėlių fašistų vergų darbams ir išlaisvinti Alijantų kariuomenės".

1944 m. gruodžio 21 d. SHAET vyr. būstinė pranešė, kad:

"Rusų atstovai šioje vietoje žodžiu nurodė, kad jie tikisi, jog visas jų personalas... būtų naujai aprengtas Alijantų... Reikalaujamos sekančią dieną išsiuntė direktivas. R ū b a i: kiekvienam po apatinius marškinius B.D., ilgą vilnonį šaliką su gaubtu, ilgą paltą, džersėj megztinį, 1 porą batų, 1 porą megztų pirštinių, kelnes B.D. Po du apatinių vilnonių baltinių komplektą, šviesiai pilkus marškinius, vestoną, kojines.

P r i e d a i: po vieną antklodę, skutimuisi šepetį, šukas, maišą daiktams nešioti ant pečių, skustuva, metalinį valgymui bliudelį, muilo, vandeniui laikyti butelį, dantų šepetuką, šakutes, peilį, rankšluostį.

Prieš kelionę, apie kurią čia aukščiau minėjome, Vasiljev'as parašė nurodymus, kad visa apranga būtų patikrinta iki pat smulkmenų. Po to, dviem dienom praėjus, vasario 9 d., 1985 m. jis, dar bandydamas galimybes, parašė generolui Gepp'ui skųsdamasis, kad "Repatriuoja miems buvo išduota vienos poros apatinių norma... Sovietų Karinė misija prašo atkreipti dėmesį į klimatinės Sovietų Sąjungos sąlygas žiemos metu bei nuotolius, kuriuos teks prakeliauti. Todėl galvojama, kad būtų visai normalu, jog šalia jau išduotų rūbų, būtų pridėta bent

RAUDONARMIEČIAI AFGANISTANE

/ Ištraukos iš užrašų bei dokumentų, rastų pas negyvus okupantų karius Afganistane nuo 1981 metų kovo mėnesio iki 1985 metų kovo mėnesio/.

/pabaiga/

Tikslai per vieną 1985 metų kovo mėnesio savaitę virš 800 raudonarmiečių buvo sužeista arba nukauta, nes Kremlius pradėjo didžiulį puolimą prieš Afganistano laisvės kovotojus, norėdamas sunaikinti tiekimo kelius Kamaro Slėnyje. Tai buvo pati didžiausia karinė sovietų ofensyva Afganistane. Paprastai sovietų kareiviams tenka kovoti prieš atskirus, nedidelius laisvės kovotojų telkinius įvairiose Afganistano vietovėse.

Čia spausdiname keletą iš daugelio tokių susirėmimų raportus, skirtus vienio dalinio štabo viršininkui. Pirmojo raportu popierius išmargintas didelėmis kraujo dėmėmis. Tasai faktas, ir kad popierius pateko laisvės kovotojų rankosna, liudija, jog kautynės okupantai nebuvo laimėję.

Raporto tekstas:

Štabo viršininkui:

Vakar, balandžio 2 dieną gavus skubų pavojaus įspėjimą iš posto Nr. 1, sudarę 11-kos vyrų dalinį, išvykome kovoti su priešu. Atvykus vietovėn, kur priešas už puolė mūsiškius, mūsų dalinį pasitiko intensyvi ginklų ugnis. Pasidalinome tuojau į dvi grupes. Mano įsakymu pradėjome minosvaidžių šaudyti į didžiausią priešų telkinį. Šia ugnimi prisidengdami, tankiai pradėjo gubenti iš kautynių vietos mūsų sužeistuosius. Jie buvo pasiūti į lignonę.... Mes tęsėme kautynes. Kai nustojo šaudyti, nebesigirdėjo taip pat šūvių iš priešo pozicijų. Priešui buvo neparanku trauktis, nes būtų mūsų matomas. Apie 70–80 nuošimčių priešų buvo sunaikinta. Sekantieji pasiūžymė kautynėse: eilinis Šakirov, puskarininkis Radijonov, eiliniai Ariškin, Šanabov, Šimov ir Košelnikov.

Posto Nr. 1 vadas
Kapitonas Potopov.

Štabo viršininkui:

Aš, A.A. Stremulov, kartu su eilinais M. T. Dzenšajev'u, E. Y. Imamov'u, C. Šišenakov'u ir seržantu Sevko vykome su tanku parsivežti medžio ir plytų iš fabriko Manipure. Tai buvo 1982 m. balandžio mėn. 2 dieną. Už mūsų su automobiliu /Nr. GAS 66/ važiuojo leitenantai Saladikov ir Šnesickov. Prie nedidelio kalnų tarpeklio, 1985. VII. 4

po dvi pamainas apatinių baltinių".

Tokiu būdu apranga, taip absoliučiai reikalaujama ir taip nuolankiai suteikta britų vyriausybei, lydėjo belaisvius ilgoje kelionėje vandeniu į Odesą. Bet ne toliau.

Penki skirtingi liudininkai uždokumentavo įdomias ceremonijas, kurios vyko kiekvienoje rusų išlaipinimo vietovėje jų tėvynėje. G. C. Hamilton'as buvo vienas tų britų belaisvių, išlaisvintų Raudonosios Armijos, kuris atliko pavojingą kelionę per Lenkiją, Ukrainą iki Odessos, iš kur jie turėjo sugrįžti britų laivais, tuomet atplukdžiusiais rusus.

Jis rašo:

"Turėjau nelaimę, pakliūti į Sovietų rankas 1945 m. ir savo akimis stebėjau Sovietų piliečių padėtį, kurie buvo repatrijuojami iš Rytų Vokietijos. Man pasisekė atvykti į Odesą 1945 m. kovo 8 d., kartu su nedideliu būriu britų, buvusių karo belaisvių. Mes gavome vietą "Highland Princess" garlaivyje, kuris buvo atplaukęs į Odesą su dideliu skaičiumi buvusių rusų belaisvių, išlaisvintų Prancūzijoje. Anot "Highland Princess" įgulos, tie belaisviai buvo aprūpinti pilnais rūbų komplektais ir išlaipinti britų kariškose uniformose. Iš savo barakų Odesoje matėme, kaip pulkas tų belaisvių buvo vedami į geležinkelio stotį transportui į Rytus, ir jie visi buvo aprengti skarmalais ir dėvėjo visai nepakankamą avalynę... Ką tik per skaitęs Aleksandro Solženitsyn'o knygą "Gulag Archipelago" matau, kad jis aprašė įvairiose vietovėse vykusius tuos pačius įvykius, kurie ištiko rusų belaisvius, išlaipintus Odesoje. Aš sakau "mačiau, kas jiems atsitiko", bet tikrumoje atėmimas britų aprangos – baltinių, unifor – mų, batų, kojinių etc., vyko sandėlyje. Jie įėjo į jį gerai apsiėmę, o išėjo skarmaluose, įskaitant ir kojoms skarmalus, taip grafiškai aprašytus Solženitsyn'o".

Visai toks pat liudijimas buvo man patiekta anglės merginos, kuri kita proga stebėjo tokį pat įvykį /ji, išvadota iš nacių okupacijos, taip pat atliko pavojingą kelionę į Odesą/. Trys britų ryšių karininkai, lydėdami repatrijantus ir grįždami namo, taip pat matė žiaurus ir žeminančius incidentus ne vieną kartą.

... Absurdiškas, smulkmeniškasis reikalavimas kaip kad kad papildomų porų apatinių baltinių ir tuo pačiu jų visiško konfiskavimo nenuslėpimas, atrodo keistai. Iš vienos pusės – daugelis anglų turėjo progos stebėti, kas atsitiko ir pranešti savo vyriausybei Britanijoje; iš kitos pusės – Sovietų viršininkai galėjo eiti į ekstremus – galima tvirtinti, iki nepaprastų ekstremus – kad nuslėptų nuo užsieniečių akių tai, ko jie nenorėjo kad matytų. Vienas pavyzdžių: kai Fr. Roosevelt'o viceprezidentas Henry Wallace nuvyko į SSSR 1944 m., jis lankė didžiulę privertinių darbų stovyklą – kompleksą K o l y m o j e. Kad padarytų savo naiviam svečiui įspūdį, NKVD per vieną naktį nukirto dešimčius medinių sargybinių bokštų, kurie buvo išrikiuoti ant kelių, vedančių į vergų pastatytą Magadano miestą. Tūkstančiai kalinamųjų buvo suvaryti į savo barakus trims dienoms; pavyzdinis ūkis buvo atnaujintas inspekcijai /merginos, kurios liubė

visai netoli nuo Posto Nr. 2, į mus buvo atidengta priešo ugnis. Pradžioje pavieniai šūviai, vėliau ir automatų pliupos. Dar vėliau pradėta šaudyti į mus iš abiejų pusių. Į šaudymą įsijungė net minosvaidžiai. Pasiuntėme penkis sužeistuosius į lignonę /B. T. R. 70/. Jie visi priklausė Postui Nr. 2, būtent: eiliniai A. A. Stremulov, M. T. Dzenšajev, E. Y. Imamov, C. Šišenakov ir seržantas Sevko.

Štabo viršininkui,

Kapitonui Aldozin'ui –

Saugumo Batalijonas:

Vakar, balandžio mėn. 2 dieną mūsų posto minosvaidininkų dalinys gavo skubų pagalbos šaukimą iš už pulto tanko. Minosvaidininkai išvyko tuojau pat. Priešas kautynių vietą, priešas pradėjo ir mus apšaudyti šautuvų, automatų ir didelio kalibro kulkosvaidžių ugnimi. Ant kelio radome didelę grupę sužeistų. Jie visi priklausė Postui Nr. 2. Juos pasiuntėme į B. T. R. lignonę... Mūsų dalinys išvengė aukų. Ypač pasižymėjo kautynės eilinis Šakunov.

Seržantas Skijev,

Minosvaidžių Dalinio Vadas

Sekančiame laiške Sovietų kareivis rašo savo draugui apie jų dalinio leitenanto žuvimą. Jis primena draugui, kad labai rimta problema tapo vis didėjantis skaičius dezertyrų ir pašlijusi raudonarmiečių disciplina.

Sveikinimai iš Naro- Fominsk.

Sveikas gyvas brangus drauge Dženka:

Siunčiu tau šilčiausius kareiviškus linkėjimus. Volodia Molocov'as davė man tavo adresą ir aš nutariau tau parašyti. Neturiu jokių žinių apie Čichkov'ą ir Tidkiš'ą. Man parašė tiksliai Ivanov'as. Aš gi esu gyvas ir sveikas. Čia nakčia šalta, bet dienos metu visai gerai.

Kovo 6-tosios vakare pas mus įvyko tragiška nelaimė. Mūsų dalinio politinio komisaro pavaduotojas /Zampolit/ leitenantas Skorcov'as buvo nukautas, o leitenantas Ulinorov'as nugabentas lignonėn suskaldyta galva. Jie nuėjo kažin kur paskambinti kažin kokiui telefonui, ir girtas vairuotojas, važiuavęs su "Volga" užlėkė ant judviečių... Jo karstą greitosios pagalbos lėktuvu nuskraidino į Maskvos aerodromą. Gaila to mūsų Zampolit'o, bet ką gali padaryti?

Čia mums sunkiai einasi. Tu jau žinai, kad Kočkov'as ir Mikhaičiov'as pabėgo. Juodu vėliau pagavo, bet jiedu ir vėl pabėgo. Sekmadienį, gegužės 21-ąją visas mūsų dalinys buvo pasiūstas jo ieškoti. Jiedu vėliau buvo pagauti prie Naros. Jie dėvėjo civilius rūbus. Mikheičiov'as buvo partrenktas ant žemės. Kočkov'as tiksliai špokojo.

Vakar popiet mūsų batalijono vadas mus išrikiavo keturkampiu aikštėje. Tuos du pabėgėlius atvedė suriš – tom rankom. Padainavus dainą, jiems buvo įsakyta apsi-vilkti uniformom. Ant jų civilinių rūbų užpylė žibalo ir juos sudegino.

Trumpai skant, ne juokai! Vadovybė bando įvesti dis-

kiaules, faktinai buvo vyresniųjų NKVD-stų "sekretorės"/. Magadano teatre buvo rodomas spektaklis, kuriame dalyvavo kaliniai aktorai – menininkai, tuoj po to sugrįsti atgal į sunkvežimius ir išgabenti. Parduojuvės buvo laikinai užverstos prekėmis, kurių joks rusas nesaugumėjis – čekistas nebuvo matęs per visą generaciją.

Viso to ir daugelyje kitų progų akivaizdoje, atrodo, kad Sovietų viršininkai sėkmingai užsiiminėjo Alijantų nosių trynimu į purvą. Vis dėl to, kas galėjo patikėti, kad britai taip nuolankiai būtų skubėję išsiųsti atgal tūkstančius emigrantų? Kad jie, taip darydami, būtų sutikę su viešu ir privačiu Sovietų išnaudojimu? Na, tai kodėl tuos arogantiškus anglus nepašokdinti ir leisti jiems aprengti tas numatytas aukas kuo geriausiai? Ir jeigu jie vėliau sužinos, kaip buvo apgauti ir išnaudoti – tik dar kvailiesni atrodys! Pats Stalinas buvo pareiškęs, kad "Churchill'is yra toks žmogus, kad jeigu nesisaugosi, jis tau ištrauks ir kapeiką iš kišenės". Ar jis kartu su Beria juokėsi drauge tame mažame Kremliaus kambaryje, kur šviesa degdavo visą naktį, kai jiedu apmąstydamo, kaip gudriai jie traukė kapeikas iš pono Churchill'io kišenių?

Per pirmąją 1945 m. pusę reguliarius konvojai plaukė iš Britanijos į SSSR. Viename jų įvyko keistų incidentų, kuriuos aprašė man Česlav Jesman'as. Jis plaukė iš Glasgow H. M. T. "Almanzora" garlaiviu 1945 m. kovo mėn. 27 d., į Odesą su belaisviais iš Yorkshire stovyklos.

Šiuo laivu plaukė ir visai skirtinga grupė vyrų – likučiai čekų vyriausybės egzilėje, kurie buvo išgabunami, kad perimtų savo išvadauto krašto valdžią /dr. Beneš jau buvo nuskraidintas/.

"Almanzora" praplaukė Viduržemio Jūrą ir suko į Dardanellus. Konstantinopolyje buvo išlaipinti 3 ar 4 rusai, kurie buvo iššokę iš anksčiau plaukusio repatriacinio konvojaus. Jie buvo perduoti generalinio Sovietų konsulo NKVD karininkui "Almanzoroje", majorui Šeršun'ui, kuris savo keliu juos pristatė savo viršininkams Odesoje.

Kostancoje, prie Juodosios Jūros, čekų ministeriai turėjo būti išlaipinti. Bet prieš tai laivo karininkų buvo surengtas jiems pagerbimas. Buvo pasakytos kalbos, pakelti tostai, ir čekų ministeris atsistojo padėkoti savo globėjams. Jis kalbėjo rusams paie nuoširdumą ir tvirtą draugystę, kurią jis ir jo kolegos jiems juto ir užbaigė žodį paskiesdamas netrukus juos aplankyti Prahoje. Leite – nantas Jesman'as aiškiai girdėjo, kaip šalia jo sėdintis Sovietų karininkas sardoniskai sumurmėjo: "Na, nėra reikalo kviesti – mes ir be to ten būsime".

Pagalčiau 1945 m. balandžio 18 d., "Almanzora" išmėtė inkarą Odesoje. Kas po to įvyko – buvo aprašyta leitenanto Jesman'o raporte, kurį jis patiekė brigadierui Firebrance, o šis perdavė Užsienio Reikalų Įstaigos Šiaurinio Departamento Škyriaus viršininkui:

"Kai sovietai buvo išlaipinti Odessos prieplaukoje, pasigirdo dvi automatinų šautuvų salvės už didelio sandėlio ant prieplaukos. /bus daugiau/

cipliną, nes yra labai daug tokių, kurie nusikalsta. Pilnas kalėjimas. Lenia.

Pagaliau, rastame eilinio Igor'io Vladimirovič'iaus Dodukalov'o dienoraštyje tarp eilėraščių, dainų ir posakių, yra ir iliustruotų eilių, kurios atrodo, parašytos kautynių vietoje. Eilės, manoma, yra paties Dodukalov'o. Štai keletas ištraukų iš tos dienoraščio knygtės: Dedikuota vyresniam leitenantui Nikolajui Sornikov'ui, kuris susisprogdino paskutine granata, kai buvo apsup-tas banditų:

Kodėl mane paliko vieną?

Paliko vieną pasitikti mirtį?

Visi mano draugai žuvę.

Jų kraujas ant uolų.

Kol gyvas – atkeršysiu už juos.

Turiu kulkosvaidį ir 120 apkabų.

Turiu dar penkias paruoštas granatas.

Priešas mane visiškai apsupęs.

Girdžiu jų šukavimą.

Jie žino, kad yra mane apsupę.

Praėjo dvi valandos. Taipau šovinius.

Šalia manęs lavonas. Priešais mane vaitoja

Bet priešas vis artėja. sužeistieji.

Išsilaikysiu iki paskutiniųjų, ir pasiliksiu

Tik vieną šovinį ginkle".

● Niekas nelaukia kareivio labiau už jo motiną.

● Merginų geriausias ginklas yra jų rūbai – todėl išgėrkim už nusiginklavimą.

o o o o o o o

KABUL.

Mūsų dalinys skrenda lėktuvu. Taip įsakta. Turime skristi gana toli. Kabul'o miestas laukia mūsų. Jie negali susitvarkyti patys be pagalbos. Todėl, va, skrendame kautynėsna...

Saulė šutina. Lietus permerkia. Klasingi kalnai. Užverstai uolom keliai...

Dega sunkvežimis. Pabūklai išvartyti. Girdisi sukilėlių gerkliniai šauksmai. Ir prasideda žmogaus prieš žmogų durtuvų kautynės. Liejasi kraujas...

Malūnsparnis pasiima mus. Skrendame. Sukilėliai turėtų atsiminti: "Kas kardą pakelia, nuo kardo ir žūna".

Toli nuo Sibiro, mano gimtinės, Kareiviauju svetimam krašte Ir ilgiuosi savo namų slaptą.

Rytoj vėl trauksiu į kalnus.

Nepamiršiu rudeninio miško kvepėjimo

Ir paukščių, kurie šakose šjurena;

Bet čia, šitoj negaillestingoj saulėj,

Kasu apskasus prakaituotom rankom!

/ Iš Montrealio "The Gazette" laisvai vertė Jonas V. /

3 psl.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

DOUGLAS CAMPBELL "Karaliaus Lyro" vaidmenyje ir MARIA RICOSA "Regan" vaidmenyje.

Notr. David Cooper

Nepamenu kuriame dienrašty skaičiau, kad William'o Shakespeare'o "Karaliaus Lyro" pastatymas 33-čiame Stratfordo festivaly - tai meno vadovo John Hirsch'o gūbės giesmė. Po bene penkerių metų viešpatavimo, John Hirsch šį rudenį Stratfordą palieka, o jo vietą užims John Neville.

Mano pirmosios šią vasarą išvykos į Stratfordą pirmasis spektaklis birželio 15 d. kaip tik buvo "Karalius Lyras".

Nesivaikydamas dabar labai paplitusios mados Shakespeare'o veikalus stayti šių dienų stiliuje, John Hirsch "Karalių Lyrą" rodė maždaug tokį, kokią dramaturgas/ o su juo ir viduramžių klasiką mėgstanti publika/ įsivaizdavo. Kai veiksmas vyksta karaliaus ar didikų menėse, dominavo nejauci prieblanda, apšviečiama visokių formų bei didžiųjų dūjinių žibintų, rūkstančių ir liepsnojančių. Judy Payton Ward sukurti kostiumai buvo tamsūs, daugiau siai juodi ar rudi, tik retkarčiais Lyrą ir vieną kitą didiką tirštai rausvu švarku apvelkant.

Tarp netoli trijų dešimčių aktorių didžiausi, ryškiausi, ilgai nepamirštami liks du: Douglas Campbell - karalius Lyras, ir Nicholas Pennell - jo juokdarys /Fool/. Campbell vaidybą stebėdamas aš pirmą kartą perpratau, kodėl mylimiausia dukrelė Kordelija taip be reikalo buvo atstumta. Tai jo charakterio nepastovumas, būdo staigumas, bet kartu ir "karališkas" užsispyrimas sprendimų nekeisti. Šitaip patekęs į blogųjų dukterų spąstus jis daužėsi, blaškėsi, griaudėjo, iki sukrito šalia gerosios dukrelės lavono. Ne, negaila man Lyro. Turbūt daugeliui žiūrovų šitaip. Rūpi jam mirštančiam šūktelti: gavai, ko norėjai! Bet tai ir buvo Douglas Campbell didybė, kad įtemptai jo veiksmus sekti, kad ant jo pykai, su juo ginčijaisi. Menkesniam aktoriui tik ranka numotum... O Nicholas Pennell, šviesiais /taigi, šviesiais tik jis vienas!/. Klouno skarmalais apdengtas, į kuprą susimetęs, sukiojosi apie karalių, apie jo sužvėrėjusias dukteris, sarkastiškom užuominom joms kraują gadindamas. Ryški, jaudinanti jo ištikimybė karaliui iki galo. Ryški kiekviena jo sekundė scenoje. Ypač ta paskutinioji, kai kareiviai veda jį pakarti: iškelia galvą, pasimuisto, o veide ir skausmas, ir siaubas, ir panika...

Edmundas, grafo Gloucesterio bastardas sūnus, kaip net visi gimnazistai žino, yra pats didžiausias šios tragedijos niekšas, beisešnis ir už Lyro dukteris. Benedict Campbell, kitais atvejais puikus aktorius, Edmundo rolę visai netiko. Toks gražutėlis, garbiniuotais plaukais, švelnių veido bruožų blondinas, dargi beveik be grimu ir normalia apranga. Žodžiai sau, o vyras sau.

Iš visų trijų Lyro dukterų Gonerilė geriausiai suvaidino Patricia Collins. Žiauri veido išraiška ir balso intonacija nuo pirmos minutės iki galo. Net prisiekinėdama tėvui meilę, matei, melavo. Maria Ricosa, vaidinusi Reganę, stokojo to žiaurumo, bet stengėsi. Blogiausia išpūdį man paliko Seana McKenna Kordelijos rolėje. Kur dingio jos švelnumas, kurio su kapu turėjo Julietos rolė, mylėdama Romeo? Į ją žiūrėdamas lyginau su prieš šešerius metus Kordeliją vaidinusią Ingridą Blekytę ir labai gailėjaisi, kad čia nėra Blekytės.

Prie išskirtinai gerai vaidinusių galiu priskirti Lewis Gordon /Gloucester/, Joseph Ziegler /Edgar, ypač didelį išpūdį dariusį Poor Tom rolėje/, Max Helman /Curan/, Colm Fere /Oswald/. Abu baisiųjų dukterų vyrų roles turėję - Roger Forbes /Albany/ ir Stephen Russell /Cornwall/ - atrodė silpnai, be charakterio, nevyriški, ypač Russell, šiaip pirmaeilis aktorius. Jeigu šiame pastatyme jie taip "nuvyrinti" režisieriaus pageidavimu, tai gerai, nes šitaip daugiau išryškėja jų žmonių niekšybės. Išskirtinai gerai pasirodė Richard McMillan, Prancūzijos karaliaus, Kordelijos vyro rolė, nors jis tepasakė porą sakinių. Taip, taip: dideliui aktoriui nėra mažų rolių!...

Ranka rankon veikė muzika bei audros ir mūsų keliama triukšmas /Stanley Silverman'o išmonė/ su šviesų efektais /Michael J. Whitfield/. Šie pastatymo komponentai spektaklį gyvino, darė išpūdingesniu. Antraip, būtų buvę nemažai vietų, kur publika prisnūstų.

"Karalius Lyras" - viena iš kruviniusių Shakespeare'o tragedijų. Iš maždaug tuzino pačių pagrindinių veikėjų dramose gale tik trys išlieka gyvi. Kitus išskina kardai, peiliai, nuodai, kartuvių virvė, širdies prieuoliai. Visai be reikalo dramaturgas šalia Lyro tragedijos įvedė beveik nieko bendro neturinčią Gloucesterio tragediją, per eilę scenų su Lyru visiškai nesisiejančią. Bet kaip gi dabar Shakespeare'ą prikelsi ir jam pasakysi?... Bai - siai ištęstus veiksmus režisieriai tik aptrumpina, bet viso balasto išmesti vistiek nelmano.

Išpūdžius susumuodamas galiu pasakyti, kad jei ne Douglas Campbell ir Nicholas Pennell, spektaklis neperžengtų vidutinybės ribos. Ar žiūrėtina? Taip, man regis, žiūrėtinas jau vien todėl, kad klasikinis veikalas, vienas iš Shakespeare'o svarbiausiųjų. Jame nemažai sąmonę budinančių, jausmus dirginančių, visokius klausimus sau ir pasauliui keliančių vietų. O kalbant apie vertinimą, tai gera mums iš žiūrovų vietų kritikuoti ir perfekcijos reikalauti, kai daugelis su tokio veikalo pastatymu nežinotume nė iš kurio galo pradėti...

"Karaliaus Lyro" spektakliai bus tęsiami iki festivalio sezono galo - spalio 13 dienos.

Atostogos-geras laikas atsigriebti už neperskaitytas knygas... Dedame ištrauką iš vaizdingos, su humoru parašytos Albino Baranausko RUDENYS ir PAVASARIAI knygos III-čiosios dalies. /.

.....

Pultinevičiui uždėtoji priedermė buvo švaros palaikymas taip vadinamoje "stėksuose" - toje bibliotekos dalyje, kuri užimta vien lentynų. Pusė tariamojo bokšto buvo padalinta į septynis žemus aukštėlius, kurių pirmame, antrame ir trečiame buvo knygos, ketvirtame visokie valdžios iššomis išspausdinti popiergaliai, neva "dokumentai" (apie tai, kaip atsiželdinti plikę ir pan.), penktame, šeštame ir septintame - įrišti ar palaidi laikraščiai bei žurnalai, įvairių metų, įvairiomis kalbomis. Vakaraus čia nelikdavo vietos kojai per studentus, ieškančius iš ko nusirašyti užduotąsias temas. Pridėti prie aslos šluotė ne galėjai kitaip, kaip valandą ar pusantros po atėjimo ir pasikui maždaug nuo vienuoliktos, kai imdavo skirstytis. Kitu metu Pultinevičius susirasdavo šiaip kokių nors darbų: valydavo antrojo aukšto vyrų išvietę, tuštindavo šiukšlių dėžes, dulkindavo lentynas, šveisdavo langus, atgabenavo muilo ir tualetinio popierio, keisdavo išdugusias lemputes patalpų apšvietime ir t.t. ir t.t. Slavėjų perdėtinis Jėzus Marija Gonzalesas buvo sugyvenamas ir į Pultinevičiaus reikalus nekišo nosies - kartais dar net pagirdavo. Jo palankumas, kaip matysime, sekančiuose įvykiuose taip pat suvaidino nemenką rolę.

Tiksliai kalbant, viskas prasidėjo ne penktadienį, o trečiadienį. Atvykęs tarnybon, Pultinevičius, kaip kiekvieną dieną, persirengė ne taip gražiais drabužiais, paėmė iš kampo virvelinę šluotą ir mechanizuotą kibirą, į kurį, paspaudus koja, galima šią sausai nugręžti, užvažiavo į septintą aukštą, nuo kurio visada pradėdavo, ir čia iš užrakinamo kranelio išleido vandens. Jau buvo beįmerkias, kai netikėtai iš už metalinių, prie aslos pritvirtintų lentynų eilės suskambėjo žemas, autoritetingas pagyvenusios moters balsas, garsiai ištardamas su pabrėžtu nepasitenkinimu ar beveik net pasipiktinimu:

- For crying out loud.

Turėjo būti kokia nors bibliotekos pareigūnė iš apačios, kur jų sėdėjo nemažas skaičius, senesnių ir jaunesnių, kalbančių panašiais autoritetingais, kiek per nosį balsais. Pasipiktinimas turėjo būti sukeltas grindų buklės,

gan apverktinos dėl šiuo metu lauke įsiviešpatavusio tūpingo rudens oro. Bet ką galėjo čia padaryti Pultinevičius? Nusigandęs, jis prislinko prie lentynų kampo ir viena akimi atsargiai dirstelėjo į kitą pusę.

Pasirodė, neapsiriktą. Šią jau labai nejauną, bet dar visai žvalią poniją buvo ne tik matęs apačioje, bet ir spėjęs įsidėmėti. Kasdien atėjęs ir dženitorių kambarėlyje persirengęs, pusiau penktą bibliotekos personalui skirstantis į namus, ją pro atviras duris matydavo stovinčią koridoriuje prie užpakalinio įėjimo, dar be apsiausto, su šypsena ir su rūkstančia cigarete. Vienai iš savo išėinančių bendradarbių pasakydavo šį, antrai tą, trečiai pažadėdavo vakare pas ją užsukti, ketvirtą pasikviesdavo atvažiuoti pas save. Visas išleidusi, brakšt brakšt užrakinėdavo duris, patikrindavo, ar gerai užsirakinę, paskui neskubėdama nukaukšėdavo per taip vadinamą "pašto kambarį" atgal į raštines ir kabinetus. Vėliau, jau iš septinto (kartais net iš šešto) aukšto, Pultinevičius matydavo namo išėinančią ir ją - po bertainio, po pusvlandžio arba ir po geros valandos. Apsivilkusi žaliu apsiaustėliu, tinkančiu ir nuo lietaus, pamažu, ritmiškai, kaukšėdavo per tuščią privažiavimą, rūkydama, nuleidusi galvą iš pasitenkinimo atliktu darbu ir užbaigta diena, o jeigu pasitaikydavo giedras oras - taip pat ir švelnia rudens saulėkaita bei ant grindinio nuleidžiančiais lapais.

Buvo aukšta, bet dar tiesi, žilais, prarėtėjusiais, garbanotais plaukais, egiptietiška raukšlėto veido; tarnyboje dėvėdavo akinius, kurių viršutinės pusės buvo visai nupjautos ir numestos - gal ekonominiams sumetimais. Atrodė nepėsčia. Pultinevičius tokias moteris mėgo - vieną jų buvo vedęs ir pats - bet tik ne prie darbo. Jo išgąstį dar padidino antras garsus prasiveržimas:

- For Pete's sake, what a mess.

Dabar jau neliko abejonių, kad kalbėta kaip tik apie grindų švarą - ar, tiksliau, apie šios stoką. Tačiau karštu vandeniui perlietas Pultinevičius dar nesuskubo išnykti iš akiračio, kai guvioji senutė akies kraštelio jį sučiupo ir, kreipdamosi jau tiesiogiai, prikaldė vietoje šiais žodžiais:

- All I can say is that they must be cuckoo.

Matydamas neištrūksiąs, o taip pat kiek padrąsintas to, kad ji pavartojo "they", o ne "you", Pultinevičius atsargiai prisitartinė, pakeliui vienur, kitur brakštelėdamas dar nesuvilgintą šluotą, įrodyti, jog yra tanyboje. Tačiau baimė netrukus visai išgaravo. Ponios dėmesys buvo nukreiptas ne į aslą, o aukščiau, į keletą palaikių žurnalų su vyniojamo popierio viršeliais, kuriuos ji su pasibjaurėjimu laikė rankose. Antra tiek tų pačių žurnalų buvo pakreikta prieš ją ant lentynos.

-This is more, than a person can stand...

Pultinevičiui dingtelėjo, kad senutė jaudinasi dėl ko - kybės to popierio, ant kurio jie atspausdinti. Priminė rusišką periodiką, į kurią raudonarmiečiai sukoši cigaretes. Net lietuviškas "silkinis" būdavo žymiai baltesnis. Bet ne. Jos nuotaiką slėgė kažkas kita.

-Kokie jūs, svaros palaikytojai, esate laimingi, kad neturite studentų pagalbininkų. Štai - šimtą sykių sakytą ir kartotą: "Nesiuskite dublikatų į lentynas." Dublikatus reikia mesti į dėžę: kai bus pilna, išsiųsime į Niujorką ir parduosime Krausui. Bet ar jie ima domėt? Here, just look at this...

Tikrai, ant dviejų ar trijų buvo pieštukais užrašyta "Dup". Ji juos už tai su apmaudu smarkiai papurtė. Pultinevičius, labai pasmagėjęsio ūpo pritariamai linktelėjo. Seni žmonės mėgsta savo rūpesčiais dalintis su pirmu pasitaikiusiu po kojų. Jų kantriai išklausyti yra krikščioniškos priedermės, labdaringas darbas sielai. Pultinevičius pritariamai linktelėjo dar tris ar keturis kartus iš eilės. Tai savo ruožtu poniją paskatino klausimą iškelti kiek smulkmeniškiau.

-Bet čia dar nėra pati juokingoji viso ko dalis. Juokingiausia yra tai, kad jie anaipol ne dublikatai. Beats me altogether... Take a look.

Ji padavė vieną numerį Pultinevičiui į rankas. Žurnalas tikrai pasirodė rusiškas - "Vestnik Moskovskogo universiteta". Virš pavadinimo buvo ranka parašyta: Moskow. Universitet. Vestnik; toks pat pavadinimas auksu šviettė ir įrišti senesnių komplektų nugarėlėse.

-Dabar gerai žiūrėkite. Šitas, kurį laikau rankoje, yra šių metų penktas numeris. Atseit, gegužės mėnesio - jie išspjauja po vieną kas mėnuo. Jūsiskis, kaip galite ir pats matyti (skaitmenis, ačiū Dievui, vartoja tuos pačius, kaip ir mes), taipogi penktas, ir šių metų. Sakysite, dublikatas? Ha, ha. Tuoj pamatysime. Va, aš atverčiu kolkį nors puslapį su iliustracija... Pavyzdžiui, aštuoniasdešimt pirmą. Paveikslas vaizduoja senovišką žvakių gesintuvą. Atsiverskite 81-mą puslapį ir jūs.

Pultinevičius atsivertė. Nė 80-tame, nė 81-mame nebavo nė pėdsako kokios nors iliustracijos.

-See, what I mean? O dabar - puslapis šimtas du. Iliustracijoje - žirklaiteš cigarams. Pažiūrėkite, kas pas jus.

Šį kartą paveikslas tame pačiame puslapyje buvo ir pas Pultinevičių, bet taip murzinai atspausdintas, kad jame nieko negalėjai supaisyti. Sulig parašo, turėjo būti kažkieno portretas.

-Go! it? Let me see. Ką gi, jūsų paveikslas vaizduoja visai ne cigarinės žirklaiteš, o keptą kalakutą. What do you say about that?

-Dėm eint no diups, - iškilmingai paskelbė Pultinevičius.

-You, re not kidding they aren't. Bet kaip šitokį fenomeną išaiškinsite?

Pultinevičius, visada, visiems ir visame kame paslaugas, parymo ant šluotkočio ir ėmė tyrinėti abudu nemerius, tuo pačiu metu neatsigindamas minties, jog kiekvieną dabar sugaištą sekundę turės pašėliškai atplušėti pačioje pabaigoje. Neduok, Dieve, net gal pavėluoti į autotusą. Bet šitokios minties gynėsi visomis galios jėgomis. Nakčia gyvam iš čia pareiti į Riversaidę buvo labai abejotinas dalykas.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

• "VAGOS" LEDYKLA, kaip rašoma, šiemet mini 40 m. sukaktį. Per metus dabar ši leidykla išleidžia apie 400 knygų 8 mil. tiražu.

• KANADOS Komunistų Partijos delegacija buvo nuvykusi į Vilnių ir Kauną, kur lankėsi kolektyvuose, susitiko su partiniais ir profesionaliais darbuotojais/vietinėje spaudoje pridėdama, kad su tarybiniais darbuotojais/. Tai turėtų reikšti, kad jei esi įsirašęs į pavergėjų komunistų partiją ir esi geras specialistas - su tavim susitiks. Jeigu nesi partietis - tavo sugebėjimai specialybėje, kokie aukšti jie būtų, svečiams neaiškinami ir tu esi neįtrauktas į sutiktuves.

• Vilniuje surengta V-toji asmeninė kauniečio Jono Kalvelio nuotraukų paroda. Joje yra apie 100 nuotraukų, tarp jų dvi serijos - "Miškas" ir "Kopos".

• Balio Sruogos "DIEVŲ MIŠKĄ" išleido pakartotinai Vilniuje. 1985 m. 253 psl., 20.000 egz. Ilustravo dail. E. Žiauberis.

PUIKI DARŽOVĖ - GĖLĖ

Šimtmečiais Europoje /ypač Italijoje, Graikijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Austrijoje/ pienės augalas buvo naudojamas gydimui, pradedant geltonlige ir baigiant inkstų negalavimais.

Maistui - sudžiovintos ir sumaltos šaknys - kavos pakaitalas; jaunieji lapai salotoms ir kitiems priedams prie valgio, o geltonieji žiedai - labai tinka geram vynui pagaminti.

Daugelis kanadiečių tačiau savo kieme augančių pienučių nekenčia ir bando visokiausiais būdais jų atsikratyti. Vyksta savotiškas pavasarinis ritualas: matome europiečių kilmės žmones ant Mount Royal kalno Monrealyje palinkusius prie pievos ir į maišus kraunančius su peiliu išpjautus pienučių kelmelius. Kitoje gatvės pusėje matome apsiginklavusius kantrybės ženklais veiduose, specialiomis ilgomis žirklėmis/kad nereikėtų daug lankstyti/ ir purkš tuvais skubiai benaikinančius pienučius, vos tik jos kilstelios savo linksmų žiedų pumpurus.

Maistingumo atžvilgiu pienučių reikalas atrodo taip: 1 puodelis virtų pienučių žalumynų /50-60 kalorijų/ suteikia neįtikėtinai 21.000 vienetų /!/ vitamino A. Keletą kartų didesnę dieninę kiekį, kaip rekomenduojama mitybos specialistų.

1 puodelis pienučių žalumynų turi 252 gramus kalcijaus /daugiau negu tokio pat kiekio varškė/, 32 miligramus vitamino C, 3.2 mg. geležies/daugiau, negu špinatai/, taip pat potasijaus, tiarmino ir riboflavino.

Lapai, šaknys, pumpurai ir žiedai jaunų pienučių tinka valgyti /peraugusios pienučės - kartokos/. Kaip ir salotų, - sukapoti pienučių lapai tinka prie bulvių salotų, kiaušinių, omletų ir sriuboms.

Lapai gali būti lengvai apvirinami, apšlakstomi citrinos sultimis, pridėdama truputį sviesto, pipirų, druskos.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR HUMORO IR ĮSMINTIES!

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programas vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albalen Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:
Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Daivui L.: 768-9606;
JONUI R.: 337-8637

LINKSMŲ VASAROS ATOSTOGŲ VISIEMS SKAITYTOJAMS, RĖMĖJAMS IR BENDRADARBIAMS! "NL"

DARIŲ IR GIRĖNŲ PRISIMENANT

Ir atėjo žinia,
Ar tikėti, ar ne,
Per audringą ir platų Atlantą:
Du lietuviai arai, -
Jų plieniniai sparnai, -
Nori skirsti prie Baltijos kranto! -
Tarp žaibų ir audrų,
Du lietuviai, tik du,
Žada skristi net tūkstančius mylių!
Jie tą žygi pradės
Dėl tėvynės garbės,
Nes jie jaunąją Lietuvą myli...
Nors maža Lietuva,
Ją išugdė kova,
Ir atliko didingus ji žygius!
Ir lietuviai kardu
Daug įrašė vardų, -
Turim daugelį garbingų karžygių...
Tik ne kardas, - sparnai
Įrašys amžinai
Du lietuvius didvyrius - lakūnus!
Jie pakilę arais,
Metaliniais sparnais, -
Pasirungs su galingu Neptūnu!

Anicetas Bučys

/Darius-Girėnas nugalėjo Neptūną, ir Atlantą perskrido.
Žuvo audringą naktį netoli Lietuvos 1933 m. liepos 17 d. /

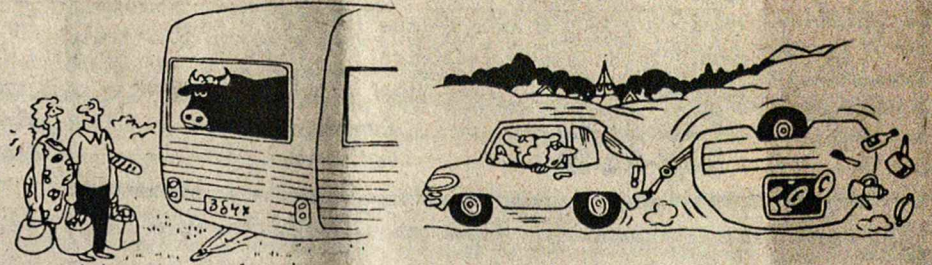

Pušies žaizda nuo Dariuso ir Girėno lėktuvo LITUANICA žuvimo naktį.
Lakūnų paminklą prižiūri ir tvarko čia matomas Julius Sanvaitis.
Nuotr. daryta 1983 m.

KREIVI VEIDRODŽIAI

ATOSTOGINIAI EPIZODAI...

LAISVŲ RINKIMŲ LOGIKA

Bulgarijoje vyksta rinkimai. Balsuotojai gauna už -
klijuotus vokus, kuriuos turi įmesti į balsavimo dėžę.
Vienas pilietis, gavęs voką, bandė nuplėšęs kampą išimti
balsavimo kortelę.

- Ką ten darai?! - šaukia vienas pareigūnų.

- Noriu pažiūrėti, už ką aš balsuoju, - aiškina pilietis.

- Ar tau dar iki šiol nėra aišku, kad rinkimai mūsų krašte yra laisvi? - sako supykęs pareigūnas ir paėmęs voką iš piliečio rankų, įmeta į dėžę.

• KA PITA LIZMAS - tai nelygus turto padalinimas. KOMUNIZMAS - nelygus skurdo paskirstymas.

KALBOS VAIZDINGUMAS

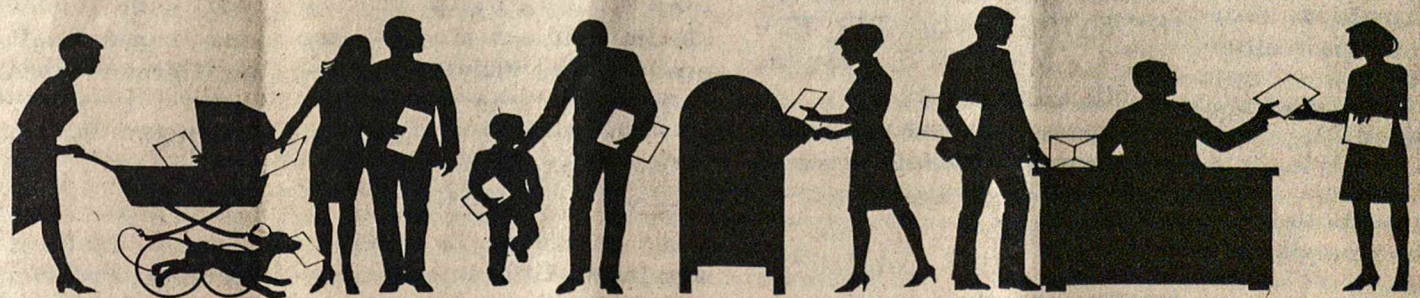
Du medžiotojai Aliaskoje susitiko viename miestelyje vasarą, restorane. Išsikalbėjo:

- Mano apylinkėje tikra buvo šalta žiema, - pasakojo vienas. - Vieną naktį užšalo žvakės liepasna ir aš jos niekaip negalėjau užpūsti.

- Tai niekis, - atsakė antrasis, - ten kur aš dirbau su savo draugu, mums kalbant žodžiai išeidavo iš burnos suledėję, ir mes turėjome juos pakeipti, kad sužinotume, ką vienas kitam sakėme.

Kanados Pašto Kainoraštis

Galioja nuo birželio 24, 1985

I-mos KLASĖS LAIŠKAI	iki 30 gr.	30-50 gr.	50-100 gr.
KANADOJE	34¢	51¢	68¢
! JAV-es	39¢	56¢	85¢
TARPTAUTINIAI	iki 20 gr.	20-50 gr.	50-100 gr.
	68¢	\$1.05	\$1.65

Kainos laiškų virš 100 gr. ir į kitas vietas gaunamos Pašto Įstaigoje.

Special Delivery

(SPECIALUS PRISTATYMAS)
Laiškas \$ 1.96 plus pirmos kl. siunta. Išsiunčiamas greičiausiai ir pristatomas 12 val. dienoje, 7 dienas per savaitę daugelyje vietų. Turi būti išsiunčiamas iš Pašto Įstaigos.

Registered Mail

(REGISTRUOTA SIUNTA)
Kaina \$2.46 plus pirmos klasės siunta. Išduodamas pažymėjimas, kad laiškas ar siuntinys buvo išsiųstas ir pareikalauja gavėjo parašo. Tuo pačiu apdraustas \$100. Galima įsigyti draudimą iki \$1000 vertės. Turi būti išsiųstas iš Pašto Įstaigos.

Stebėkite laiškus iš Pašto Įstaigos.
Netrukus gausite naują siuntimo kainoraštį. Jūs galėsite pasinaudoti savo kasdieniniams reikalams.

1st Class Parcel

1-mos KLASĖS SIUNTINYS, pav., \$7.32 uz 2 kg. siuntinį Montreal-Vancouver. Šis siuntinys yra greitas ir ekonomiškasis. Prie to yra ir kitų galimybių, įskaitant draudimą, C.O.D. registravimą, patvirtinimą ir specialų pristatymą.

Parcel Post

PAŠTO SIUNTINIAI pav., \$2.84 uz 2 kg. siuntinį Montreal-Vancouver. Dažnai siunčiant svarbų pigumas. Galima gauti draudimą, C.O.D. ir registravimą. Maksimumas svorio - 30 kg.

CANADA POST CORPORATION

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius
8 1/2 % už 1 metų term. indėlius
9 % už 2 metų term. indėlius
9 1/2 % už 3 metų term. indėlius
9 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 11 1/2 %
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuosimėčiu
1 metų ..... 10 1/2 %
2 metų ..... 11 %
3 metų ..... 11 1/2 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimėčiu
1, 2 ar 3 metų.. 10 %
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 43 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju a, draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 v. r. iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 27 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indėlius .. 8 1/2 %
180-185 d. term. ind. .... 8 1/2 %
Term. ind. 1 metų ..... 8 1/2 %
Term. ind. 2 metų ..... 9 %
Term. ind. 3 metų ..... 9 1/2 %
Pensijų s-ta ..... 9 %
Spec. taup. s-ta ..... 7 1/2 %
Taupomąją s-ta ..... 7 %
Depozitų-čekių s-ta ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo ..... 11 1/2 %
Mortgicijus nuo ..... 10 %-11 1/2 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmd. 9:30 v.r. - 1 p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame piniginės perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamus įvairius sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

• Prieš porą mėnesių miręs pedagogas ir veikėjas a.a. Antanas Rinkūnas buvo prisimintas birželio 13 d. specialiose pamaldose Kan- kinių Parapijos bažnyčioje. Pamaldas laikė kun. J. Gu- tauskas, dalyvaujant šeimos nariams, giminėms ir drau- gams.

Vėliau dalyviams buvo su- ruošti velionio žmonos ir dukters pietūs.

Visi apgailestavo a.a. An- tano Rinkūno netikėtą, per- ankstyvą mirtį. K.

• LIETUVIŲ NAMŲ VALDY- BA paaukojo \$100, -nuken- tėjusiems nuo viesulo Barrie Ont.

• LIETUVIŲ NAMŲ Sociali- nių Reikalų Komisija parū- pino 73 įvairius patarnavi- mus bendruomenės nariams. Daugiausia darbo atliko du nauji darbuotojai- Rimas Juodis ir Vida Turūtaitė.

• Į LN priimti 4 nauji na- riai.

london, ont.

TAUTŲ GENOCIDAS VIS AUGA

Š/m. BIRŽELIO 16 d. Lon- done gyveną pabaltiečiai su- telktai paminėjo BAISIUO- SIUS 1941 metų BIRŽELI- NIUS - MASINIUS mūsų tau- tiečių TRĖMIMUS.

Prabėgo jau 44 metai nuo tų pirmųjų ir baisiųjų trė- mimų. Nedaug kas iš to trė- mimų aukų beliko gyvas. Ta- čiau išeivijos pabaltiečiai visur daro viešuosius tų ly- kių paminėjimus ir primena laisvajam pasauliui mažųjų PABALTIJŲ tautų ir vals- tybių naikinimo pradžią. Kaip žinome, tas naikinimas ir dabar įvairiomis formo- mis vis tębetėjimas...

Londoniškiai viešajam Trėmimų priminimui susi- rinko prie Londono Viktori- jos Parke esančio paminklo, skirto kritusiems už laisvę kariams. Šį kartą prie pa- minklo susirinko tikrai daug pabaltiečių ir kitų Londone gyvenančių etninių grupių žmonių. Šalia pabaltiečių jaunimo, pasipuošusio tauti-

IŠ INFORMACINIO
SUSIRINKIMO apie
"OFFICE OF
SPECIAL
INVESTIGATIONS"
VEIKLĄ TORONTE
1985.6.4. kurį suruošė
KLB visuomeninė
Komisija.

Iš kairės: adv. Joana
KURAITĖ-LASINĖ,
adv. Rasa
RAZGAITIENĖ,
prof. dr. Romas
VAŠTOKAS
dr. Rimas PETRAUSKAS,
adv. Algis PACEVIČIUS

Nuotr. Stepa Varankos

niais rūbais, prie paminklo su vėliavomis išsirikiavo vengrų, slovakų, ukrainiečių ir kitų jaunimas su vėliavo- mis. Vėliavoms nulinkus padėto gyvų gėlių vainiko link, buvo pagerbtos pabal- tiečių aukos.

Minėjimą pradėjo ir pra- vedė Lietuvių Bendruomenės Londono Apylinkės Valdybos p-kas A. Petrašiūnas. Vengrų kunigas Monnor sukalbėjo jautrių žodžių maldą.

Pirmuoju šio susitelkimo kalbėtoju buvo Londono lat- vių atstovas prof. A. DREI- MANIS. Jis trumpai, bet vaizdžiai nusakė tas baisia- sias 1941 m. Birželines Die- nas. Kadangi pabaltiečių tragedijos nuolatos vis tę- siamos, laisvasis Vakarų pasaulis turėtų ne tik mus suprasti ir užjausti, bet ir rasti tinamų būdų šiam pa- baltiečių genocidui sustabdy- ti...

Antruoju kalbėjo ŽMO - GAUS TEISIŲ LYGOS ir ukrainiečių atstovas dr. E. B. ROSLYCKI. Jis tvirtai pa- brėžė laisvo žmogaus teisę ir kovą prieš pavergimą. Pa- baltiečiai niekad to neuž- mirš. Bet jų neturi užmiršti ir visas laisvasis pasaulis, nežiūrint į tai, kad prieš 5 metus komunizmas pradė- jo Afganistano žmonių naikini- mą ir į ten, kai kas norė- tų atkreipti visą dėmesį. Pa- našius žmonių žudymus vyk- dė ir vykdė komunizmas ir Kambodijoje... Tačiau Va- karų laisvajame pasaulyje dažniausiai garsinamas Ho- lo k a u s t a s, tai yra Vo- kietijos hitlerinio režimo pradėtas ir vykdytas nekalt- ų žydų žudymas Europoje.

/Tuo pačiu, kaip žinome, bu- vo žudomi ir čigonai, lenkai, ukrainiečiai, pabaltiečiai ir patys vokiečiai, kurie viešai nepritarė Hitleriui. Skirtu- mas, kad žydai buvo pirmo- sios masinės aukos hitleri- ninkų teorijos planuose. Red. / JAV-se net įsteigtoji taip vadinamoji OSI, kuri ieško ten nusikaltėlių, kelia įtaria- miems teismus ir juos de- portuoja. Kanadoje dabar įsteigta /Bejieškant žinomo- jo Auschwitz'o stovyklos nusikaltėlio Mengele, OSI įtarė, kad jis buvęs žinomas ir Kanados vyriausybei... Red. / "Deschenes" Kom- isija. Ji paprastai, girdi, pa- tikrina nurodytus "nusikal- tėjus" ir, kilus įtarimui, perduoda viską Kanados val- dziai. Parlamentas turės ga-

lia/įstatymo foma/nuspręs- ti įtartų žmonių likimą...

Dr. Roslyckio nuomone, kanadiškos formos komisija gal geriausiai tiktų Afganis- tano žmonių žudikams paža- boti...

Šį baltiečių trėmimo mi- nėjimą stebėjo Londono di- džiojo dienraščio korespon- dentai ir Televizijos/kanalo Nr.10/ filmuotojai.

Londoniškis

LOS ANGELES

JAUNIMO ANSAMBLIO "SPINDULYS" ŠVENTĖ

Birželio 2 d. Šv. Kazimie- ro Parapijos patalpose Jau- nimo Ansamblis SPINDU- LYS, atžymėjo savo veiklos 36- tuosius metus suruošdam- i jau 29-tąją šventę.

Vėliavų pakėlimu ir iškil- mingomis mišiomis ir prieš- piečiais pradėjęs dieną, An- samblis programai į salę į- žygiavo lydimi muz. Br. Bud- riūno maršu "Ei, jaunyste". Po Amerikos ir Lietuvos himnų, programą vedė Rita Bureika. Ji pristatė garbės svečius ir svei- kintojus - Lietuvos Generalinį konsulą inž. Vyta. Čekanauską, LB atstovą inž. Rimgautą Dabšį. Didelio entuziazmo su- kėlė Jūratės Nausėdaitės - Ann Jillian atsilankymas.

Ji buvo apdovanota rožėmis ir lietuviška lėle. Ji šoko ir dainavo lietuvių Ansamblyje vadov. O. Razutienės, ir su malonumu tas dienas prisiminė. Jai ir jos tėvams bei vyrui, po jos malonaus žodžio, buvo suktos ovaci- jos. Ji pati didžiuojasi būda- ma lietuvė ir visur tai pa- brėžia.

Dainavo jaunimo choras, vad. O. Razutienės, a- komponavo O. Baraus- kienė. Mažieji "Spinduli- kai" suvaidino vieno veiksmo pasaką - P. Kalvaitienės "Gė- lių Karalystė", režisavo Alg. Žemaitaitis.

Mišrus Oktetas, akompo- nuojant muz. A. Jurgu- čiu, padainavo "Už jūrų marių" ir komp. G. Gudaus- kienės "Prisiminimą".

Po 5-kių "Spindulio" Cho- ro, diriguojant O. Razutienę ir akompon. O. Barauskienei, sudainuotų dainų, visi perėjo į kiemą tautiniams šokiams. Šalia jau gerai žinomų, buvo pašokta ir naujų. Akompona- vo trys akordeonistai: J. A- ras, R. Slitilytė ir M. Vaiva- daitė. Į baigiamąjį suktinį į- sijungė ir Jūratė Nausėdaitė.

O. Razutienė, Danguolė Razutytė-Varnienė, Jūratė Nausėdaitė ir Vincas Skirius šokių šventėje.

Nuotr. Vinco Stoko

Į šventės paruošimą buvo įdėta daug darbo tiek iš jau- nimo, tiek iš vadovų pusės. Po vasaros atostogų "Spin- dulus" rengsis kelionei į P. Ameriką.

DVIDEŠIMT TRYS ABITURIENTAI

Birželio 8 d. buvo sureng- tas tradicinis ABITURIENTŲ BALIUS. Visi 23 pasizymėjo geru mokymusi, visi ruošiasi siekti profesijų ir visi pri- klauso lietuviškom jaunimo organizacijom: lankė lituanis- visų Pabaltijos valstybių him- tines mokyklas, skautai arba ateitininkai.

Geriausios sekmės visiems.

PAMINĖTI BIRŽELIO TRĖMIMAI

Pabaltiečių. Komitetas surengė Birželio Trėmimų minėjimą birželio 9 d. Po pamaldų Šv. Kazimiero Pa- rapijos bažnyčioje minėji-

mas vyko salėje. Įvadinį žo- dį tarė ALT-os pirm. inž. A. Mažeika. Pagrindinę kalbą pasakė inž. Vytautas Vidugiris.

Trumpas kalbas pasakė Es- tijos Konsulas, Latvijos Kon- sulas ir Lietuvos gen. kon- sulas Vyt. Čekanauskas.

Meninę programą atliko estų Kannel Ansamblis, Lat- vių Choras ir Lietuvių Kvar- tetas, kuriam akomponavo muz. Aloyzas Jurgutis.

Pabaigoje buvo sugiedoti visų Pabaltijos valstybių him- nai.

Proklamacijas atsiuntė Kalifornijos gubernatorius Deukmajian, Los Angeles A- pylinkės Tarybos inspekto- rius M. D. Antonovich ir Los Angeles miesto burmistras T. Bradley.

Lietuvių Tautiniuose Na- muose minėjimą baigė bend- rais trijų tautų pietumis.

VASAGOJE, T. PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE
RENGIAMA

Toronto Lietuvių Namų POLSIO STOVYKLĄ

Atidaroma - RUGPJŪČIO 10 d. šeštadienį, 12 val.
Uždaroma - RUGPJŪČIO 18 d. sekmadienį, 12 val.

PATALPŲ KAINOS

Vienam asmeniui 35 dol.
Šeimai - 65 dol.

VIANAI DIENAI

Vienam asmeniui 6 dol.,
šeimai - 9 dol.

STOVYKLAUTOJAI GALI NAUDOTI
SAVO PRIMUSINES KROSNELES ARB
STOVYKLOJE ESANTĮ "BAR-B-Q"

VEIKS VIRTUVĖ

INFORMACIJA IR
REGISTRACIJA:

Darbo valandomis L. Namuose, 1573 Bloor St. West,
Toronto, Ontario M6P 1A6, Tel: 1-416-535-3311
Vakaraais ir savaitgaliais: V. KULNYS,
Tel.: 1 (416) 769-1266

STOVYKLĄ RENGIA L.N. VYRŲ BŪRELIS

STOVYKLOS ADRESAS:

FRANCISCAN FATHERS CAMP
9 Endrus Rd., New Wasaga Beach, Ont.
Tel.: 1 (1-705) 429-2788

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
PENKTADIENĮ IŠČANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE
(Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West,
kampas Indian Rd.) 7:30 val. vakaro.
SKAMBINKITE : 487-5591

Birutė Grigaitytė - Spudienė

namų pirkimo ir pardavimo agentė

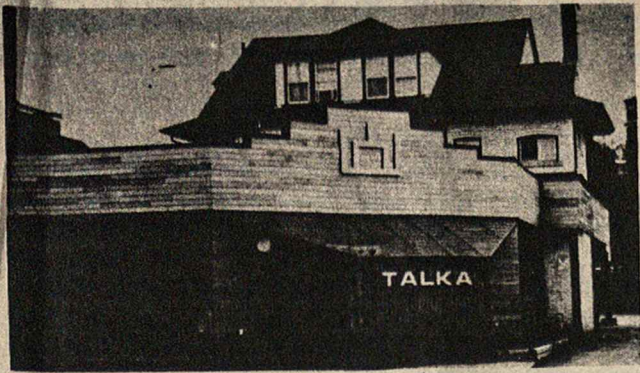
1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Istaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) ..... 5 %	nekiln. turto pask... 10 %
santūpas ..... 6 1/4 %	asmenines paskolas 12 %
kasd. palūkan. už sant. 5 1/4 %	Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
term. indėlius 1 m. .... 9 1/4 %	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų
term. indėlius 3 m. .... 10 %	dydį iki \$ 2.000.
reg. pensijų fondo ..... 7 1/4 %	Nemokama asm. paskolų drauda iki \$ 10.000.
90 dienų indėlius ..... 8 1/4 %	
(minimum \$ 5.000)	
Reg. pensijų 1 m. ... 9 1/4 %	

DARPO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 12 val. r.

Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

važiavome V. Vokietijos ambasada, kiek toliau Vengrijos. Paskiau, Tautų Meno Centrą, seniausią miesto gimnaziją ir dar daugiau. Virš galvų praleidome net 6 tiltus. Čia pat buvo ir Valskybinė eksperimentinė 500 hektarų farma. Toliau aiškino, kad pavasarį matosi žemės plotas, kuriame žydi vienas milijonas tulpių. Tulpių vaizdas dar įdomesnis ir todėl, kad Olandijos karalienė Juliana yra čia davusi tūkstančius tulpių dėkingumo ženklai, kai ji II-jo Pasaulio karo metu praleido čia laiką, globojama Kanados.

Motorlaiviu pasiplaukiojimas užtruko vieną valandą. Iš čia dar vyko apžiūrėti Kanados Karo Muziejaus, kuris publikai lankyti atidarytas tik nuo 1942 metų. Trijų aukštų rūmuose parodai išstatyta nemažai ginklų rūšių, naudotų Kanados kariuomenėje įvairiais karo metais, ir pagrobtyjū iš priešų kariuomenės. Ant sienų kaboję ir lentynose gulėjo ke- lios rūšys kardų, pistoletų, šautuvų, durtuvų. Ant grindų stovėjo patrankos, automobiliai, lėktuvai, pavyzdiniai karo laivai, raketoms leisti modernios tų laikų mašinos, ir dar kitokių ginklo rūšių, kurių pasižymėti nespėjau.

Po muziejaus apžiūrėjimo, dar turėjome progos nueiti pėsčiomis iki Parlamento rūmų, belaukdamį savo autobuso. Pasitaikė eiti pro šalį paminklo, pastatyto Kanados žuvusiems kariams pagerb- ti, abiejų pasaulinių karų metu ir Korėjos karo metu 1939-1945 m.

Netrukus atvažiavo mūsų autobusas, ir mes jau nuvažiavome laisvalaikį praleisti i Rideau parduotuvų centrą, kuriame įrengta virš 200 parduotuvų ir kelios rūšys valgyklų.

Dar prieš išlipant, mūsų Klubo pirm. K. Mikšys padėkojo J.V. Daniui už jo vadovavimą mieste mūsų ekskursijos ir įteikė jam simbolinę dovaną. J.V. Dany už tai padėkojęs, palinkėjo sėkmės grįžtant į namus ir atsisveikino, o mes ėjome tiesiai į čia pat esančias parduotuves ir užkandines. Praleidę jose apie pusantros valandos, vėl grįžome į autobusą, pasiruošę namo i Hamiltoną, nes jau buvo 5 v. po pietų.

Mūsų Klubo ekskursijų vadovas p. Navickas, talkininkaujant Klubui išdininkui p. Klevui, patikrino ar visi keliautojai esame autobuse ir davė šoferiui ženklą važiuoti.

Grįžtant į namus, pravažiavę truputį daugiau negu pusę kelio, buvome sustoję pakelės restorane pailsėti ir užkasti. Čia praleidę apie valandą laiko, pradėjome skubėti pasiekti savo namus. Pagaliau 12 val. nakties autobusas sustojo prie Jaunimo Centro salės, o keliautojai lengviau atsidusę, pamazū lipo laukan.

IŠ PRANEŠIMŲ APIE REUMATĄ

Pasinaudodami mūsų AV Parapijos Biuletenio pranešimu, mudu su žmona nuėjome vietos dienraščio "The Hamilton Spectator" Auditorijon, kur turėjo būti pranešimas apie reumatinio pobūdžio ligas. Lygiai pusę aštuonių pranešėjas paskelbė, kad tuoj bus rodoma garsinė trumpo metražo filmas apie artrito ligas, kuriose patys sergantieji pasipasakos apie save ir po to seks gydytojų pranešimai ir atsakymai į klausimus. Paruoštame ekrane splanotoje filmoje pasirodė vyras ir žmona. Ligonis buvo vyras, kuris šiek tiek papasakojo apie savo ligos pradžią. Kitame epizode pasirodė ligonis vyras, kurio rankų pirštai buvo ligos susukti. Jis irgi papasakojo apie savo ligą ir galiausiai dar momentui buvo parodyti keli vaikai, paliesti tos pačios ligos su skirtingais jos reiškiniais.

Apie vaikų ligas kalbėjo su jais buvusi moteris. Sunuku buvo viską nugirsti, nes filmėlės ir garsiakalbiai nesileido sureguliuojami, nors buvo bandoma kaip nors pagarsinti. Filmėlės buvo rodomos tik apie 15 minučių. Po to trys gydytojai-vyras ir 2 moterys — davė labai trumpus pranešimus ir atsakinėjo į jiems pateiktus klausimus minėtos ligos ar ligų reikalu. Išgarsintas pranešimas užtruko tik vieną valandą/techniškieji negalavimai turėjo būti sutvarkyti dar prieš jo pradžią/.

Šis susirinkimas buvo ruoštas Hamiltono Artrito Draugijos, kuri savo keliu patiekė spausdintų davinų apie šias ligas Kanadoje. Jų daviniais noriu pasidalinti ir su maloniais "NL" skaitytojais.

Draugija yra įkurta 1948 metais. Iki dabar ji esanti parūpinusi 30 milijonų dolerių šios ligos sukėlėjų atradimui. "Artritis" — tai plačiai išsivystęs pavadinimas, kuris apima daugiau negu 115 rūšių šios ligos pavadinimų. Dauguma jų gali būti gydoma — kontroliuojama, bet ne visiškai pagydoma.

Faktai apie minėtas ligas Kanadoje:

arti 3,2 milijonai kanadiečių serga artritu, daugiau negu 30 tūkstančių iš jų — vaikai jaunesni 15 m. amžiaus. Apie 2 milijonai ligonių yra tarp 15 ir 64 m. amžiaus asmenys. Apie 950 tūkstančių jomis serga tarp 30 ir 50 m. amžiaus. Arti 200 tūkstančių kanadiečių šiandien serga ir kenčia artrito ligos testinumą. Šiandien apie 1,4 milijono kanadiečių, paliestų artrito ligų, vis dar dirba įmonėse, tačiau dėl ligos jie visi kasmet nustoja iki bilijono dolerių iš savo uždarbių.

MŪSŲ MIRUSIEJI:

● Po ilgesnio sirgimo savo namuose mirė Ona PAJARSKIENĖ, gegužės 26 d., sek-

madienį. Lūdesyje liko jos vyras Feliksas, dukra Dalia su šeima ir kiti giminės. ● Netikėtai savo namuose mirė Stella VEGIS, birželio 3 d. rytą. Lūdesyje liko jos vyras Ignas. ● Miesto ligoninėje po ilgos ligos mirė Augustinas RENKYS, birželio 5 dieną. Lūdesyje liko jo žmona Matilda ir dukra Ona su šeima.

Visi mirusieji palaidoti per mūsų AV Parapijos bažnyčią ir Marlatt Laidojimo Namus, Mississaugos Šv. Juozapo Lietuvių Kapinėse.

Mirusiųjų artimiesiems ir kitiems giminėms nuoširdi užuojauta.

Z. Pulianauskas

● AV PARAPIJOS CHORAS nuo birželio 16 d. pradeda atostogas. Po paskutiniosios repetitijos visi pasivaishino. o kleb. kun. J. Liauba padėjo Choriui ir jo vadovei D. Deksnytei-Powell už jų darbą.

● BIRŽELIO TRĖMIMAI buvo iškilmingai paminėti pa-

maldomis AV bažnyčioje, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis.

KLB Apylinkės pirmininkas tarė žodį, primindamas okupanto užmojų trėmimais išnaikinti lietuvių tautą.

Lietuvių kankiniams prisiminti, prie altoriaus buvo padėtas vainikas.

M. Stankūnienė Prie vandens (grafika)

montreal

NAUJA LIETUVIŲ PORA MONTREALYJE

Š. m. birželio 15 d., 3 val. p.p. AV šventovėje įvyko gražios vestuvės. Klebonas J. Aranauskas su jaunuoju Gyčiu Žiaugra pasitiko jaunąją Junę Mockaitę prie bažnyčios durų ir palydėjo juos prie altoriaus. Palydėjo dar dalyvavo pabrolis, Gyčio brolis Marius Žiaugra ir pamergė, Junės pusseserė Audronė Jonelytė.

Po apeigų vyko vaišės parapijos salėje. Dalyvavo daug svečių — giminių bei draugų iš Bostono, Chicagos, New Jersey, Londono, Ont., ir kitur.

Jaunavedžius pasitiko prie durų jaunosios tėvai Antanas ir Sofija Mockai ir jaunojo tėvas Vytautas Žiaugra.

Dabar jaunieji turėjo išpirkti stalą, kurį buvo užėmę draugai iš Bostono. Jaunosios dėdė Albertas J. O'Neilis pravedė vakarą, pristatydamas svečius bei giminės ir perskaitė sveiklinimus iš Anglijos ir Floridos.

Po skanios ir sočios vakarienės jaunieji su savo svečiais šoko ir baliavojo iki ankstyvo ryto. Junė ir Gytis Žiaugrai išvyko povestuvinėn kelionėn

po JAV. Vėliau apsigyvens Montrealyje. D a l y v ė

GRAŽI VEDYBINĖ SUKAKTIS

Žinomi Montrealio lietuvių bendruomenės veikėjai dr. Petras ir Irena LUKOŠEVICIAI birželio 29 d. savo namuose atšventė Petrines ir 35 metų vedybinę sukaktį. Atvykus dideliu būriu giminių, draugų ir artimųjų, atsirado ir kitokių sukačių jų tarpe, kurios irgi buvo ta proga paminėtos.

Po sveikinimo žodį tarė dukra Ina ir inž. Algis Kličius, linkėdami dar daugelio darbingų metų. Atvykęs Tėv. J. Aranauskas palaimino sukačtvininkus.

Buvo įteikta gėlių, asmeniškių dovanų ir bendra dovanakelionė į Europą. Visi sugiedojo "Ilgiausių Metų" ir dukterys Rasa ir Ina apjuosė tėvus tautine juosta/Ją išaudė Danutė Staškevičienė/.

Gyvu ir humoristiniu žodžiu padėkojo Petras Lukoševičius; po jo padėkos žodį tarė žmona Irena.

Gražiam orui esant, gausios ir skanios vaišės vyko kieme. Visi linksmynosi ir svečiavosi iki vakaro, o kiti ir ilgiau. d.

hamilton

IŠVYKA SOSTINĖN

Z. Pulianauskas

/pabaiga/

Toliau sienose įvairios formos piešiniai iš įvairių medžiagų pagaminti pavyzdžiais, vaizduoja žmogaus gyvenimą žemėje tolimoje praeityje iki dabar. Taip pat archeologiniai išdirbiniai, rodą žmogaus gyvenimą pačioje Kanadoje nuo priešistorinių laikų iki dabar. Muziejaus įvairūs archeologinio pobūdžio istoriniai pavyzdžiai užima keturis aukštus. Antrame ir trečiame aukštuose vaizduojamas indėnų ir eskimų gyvenimas žemės plote, kuris dabar vadinamas Kanada, priešistoriniais laikais iki dabar. II-ame aukšte yra geras gabalas snieguotų grindų, kur vaizduojamas pirmųjų ateivių įsikūrimas Kanadoje istorinių metų bėgyje, jų reikšmė besikuriant Kanadai.

Muziejaus rūsyje yra kavinė — užkandinė, kurioje ir šių eilučių autorius turėjo progos pailsėti išgerti puodelį kavos, užkasti ir patraukti dėmelį. Tokie malonumai pypkoriais nevisur suteikiami šiais laikais.

Įėjus pro duris į kitą rūmų dalį, pasirodė, kad čia buvo ir kitas muziejus, vardu "National Museum of Natural Sciences"/ Jo pavadinimo, matyt, nebuvome anksčiau pastebėję/. Šiame keturių aukštų muziejuje daugiausiai vaizduojama įvairios gyvūnijos įsikūrimą ir gyvenimą šiame žemės plote prieš daugelį metų. Įėjus į pirmojo aukšto kambarį,

tuoj į akis krinta nežinomo ir niekada nematyto gyvūno skeletas. Jis yra buvęs keturkojis padaras, nestoros, bet gana aukštos sudėties. Kažkas panašaus į milžinišką driežą. Kiek toliau kaboję užrašas ir amžius: "Daspletosaurus", gyvenęs prieš 78 milijonus metų. Jis rastas Kanados Alberto provincijoje. Kitoje lentelėje minimas dar vienas "saurus" ir dar vienoje "Dinosaurus", gyvenęs prieš 75 milijonus metų Kanados Vakaruose.

Kituose muziejaus kambariuose vaizduojamas įvairių žvėrių, žvėrelių, žuvų, paukščių gyvenimas, įvairiais amžiais, net prieš 500 milijonų metų. Taip pat rodoma, kokios įtakos turi įvairūs bandymai su augimais krūmokšniais ar gėlėmis.

Sekančios ir paskutinės dienos 9 val. ryto iš viešbučio visai išvykome, nes J.V. Dany buvo mums užsakęs Rideau kanalų paplaukymą 10 val., o jau 5 val. p. p. numatytas grįžimas namo.

Rideau kanalas yra sukonstruotas prieš 150 metų. Jis tęsiasi Ottawos miesto centru, kur šiuo metu vyksta Žmogaus Teisių Konferencija, dalyvaujant 35 valstybių atstovams. 35-kios vėliavos vienodo aukščio, gražiai, simetriškai pusračiui išrikiuotos. Tačiau, kaip jau girdėjome, posėdžių salėje "simetriškumo" nesigirdėjo...

Numatytu laiku atėjęs motorlaivio vadovas leido mus į laivą ir pradėjome plaukti. Vadovas aiškino mums netoli krantų buvusius žymesnius vaizdus. Netrukus pra-

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.

Members of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais sezonais reikalingi

bet kur pasaulyje skambinti:

1551 Bloor St. W.

TORONTO, Ont.

M6P 1A5

Tel. 533-3531

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle

365-1143

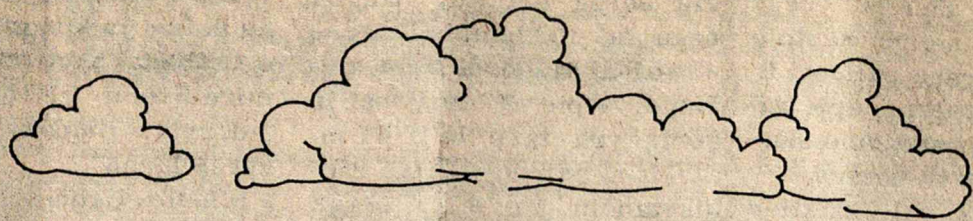
7661 A CENTRALE, LaSalle

365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard

766-2667

Montrealio Geležinio Vilko Skautų, ir Neringos Skaučių Tuntai kviečia visą jaunimą dalyvauti 21je Baltijos stovykloje.

Skautams, ir
Studentams 11 metų ir virš

Liepos 27 iki Rugpjūčio 11d.
1985

Skautėms, Paukštytėms, ir
Vilkiukams

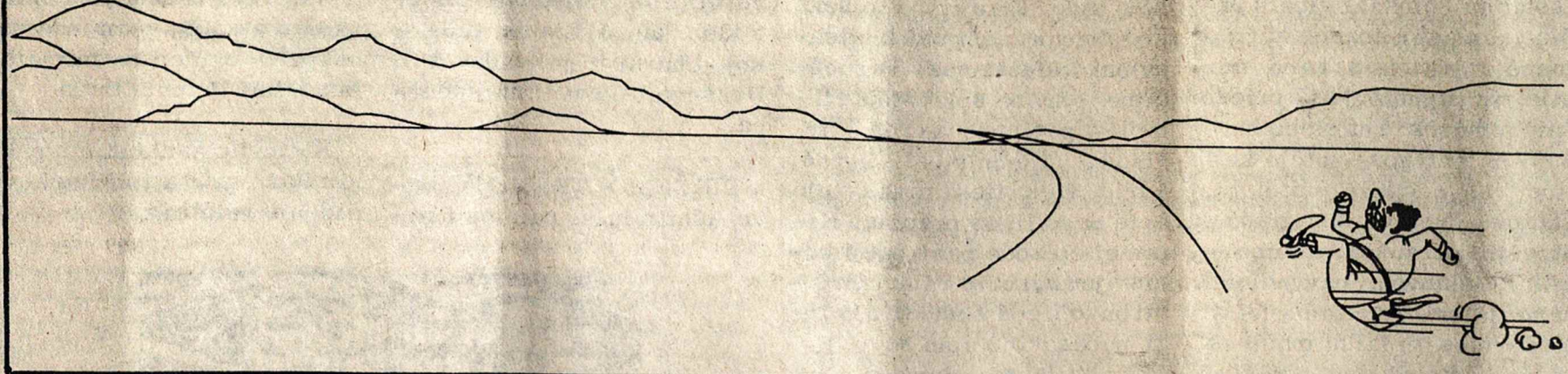
Rugpjūčio 3 iki Rugpjūčio 11d.
1985

REGISTRACIJAI SKAMBINTI

Rimui Piečiaiui
365-3570

Astai Staškevičienei
768-5484

Stovyklų atidarymas Liepos 27 d. 4:00 p.p.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA
LIEPOS mėn. 14 d. sekmadienį
kviečia į

GEGUŽINĘ

F. SKRUBIO VASARVIETĖJE
POINTE FORTUNE, QUEBEC

• Pamaldos • Muzika • Loterija

Visi maloniai kviečiami dalyvauti!

L.K. MINDAUGO KUOPOS VALDYBA

MIRUSIEJI:

• AKROM /Zienka/ Stanley se. Jį pavaduoja Tėv. S. Kulbis.

Palaidotas per Šv. Kazimiero bažnyčią.

Užuoja artimiesiems.

• Šv. Kazimiero Parapijos kleb. St. Šileika išvyko į Europą. Lankysis Suvalkų Trikampyje ir kitose vietose.

SKAUTŲ-ČIŲ Stovyklai BALTJOJE reikalinga VIREJAS - JA. Stovykla vyks RUGPJŪČIO 3-11 d. d.

Skambinti Astai STAŠKEVIČIENEI 768-5484 arba Rimui PIEČIAIUI - 365-3570.

"NL" SPAUSTUVĖ išeina atostogų ir mes turime taikytis prie jų. "NL" nebus spausdinama nuo LIEPOS 8 d. iki RUGPJŪČIO 5 dienos. Po to - kaip paprastai išeis reguliariai kas savaitę.

ADMINISTRACIJA VEIKS visą laiką.

Visiems linkime gerų ir linksmų atostogų! "NL"

SVARBU AV PARAPIJIEČIAMS

Pranešame parapijiečių žiniai, kad nuo š. m. BIRŽELIO mėn. 1 d., Bažnyčios vyriausybė AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS klebonijos administratorium patvirtino Tėv. J. ARANAUSKĄ, SJ.

• IGNIUI ZIZUI mirus, vietoje gėlių, Albertas Rusinas paaukojo TAUTOS FONDUI \$ 25.

Nuoširdžiai dėkoja Tautos Fondo Atstovybė Montrealyje

Dalis šerinkų šių metų susirinkime.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATAS ATSIUNTĖ: B. Mo-zūras, A. Staškevičius, J. Klemka, P. Juodelis, J. Karaka, J. Astravas.

"NL" MAŠINĖLĖS VAJUI: \$ 25, - J. Liorentas; \$ 20, - P. Šiekšta; \$ 12, - B. Saplys; po \$ 7, - J. Budrevičius, A. Zabuška; \$ 4, - B. Papaurėlis.

Nuoširdžiausias AČIŲ! "NL"

• Dar galima užsirašyti į RŪTOS KLUBO rengiamą išvyką LIEPOS 9 d.

Nuotr. A. Kalvaičio

Dr. J. MALISKA

D. D. S.
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1410 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.
Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.
Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.
Sekmadieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.
GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q. H3B 2G2
Tel: (514) 871-1430

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.
TONY LAURINAITIS
MONTREAL, P.Q. H2K 1E9 525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA, DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 786-5827

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS min. \$ 1,000.00
1 metų ..... 9 %
TERMINUOTUS INDELIUS
1 metų 8.75%
180 d. - 364 d. .... 8.5 %
120 d. - 179 d. 8.25%
60 d. - 119 d. .... 8 %
30 d. - 59 d. 7.75%
TRUMPALAIKIUS INDELIUS
už \$20,000 ar daugiau
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS
specialios 6.25%
Su draudimu ..... 6 %
Kasdieninės 5.75%
ČEKIŲ SĄSKAITAS ..... 5 %

DUODA

PASKOLAS:

NEKILNOJAMO
TURTO IR
ASMENINĖS
PASKOLOS
MIRTIES
ATVEJU
DRAUDŽIAMOS
IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. .... 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniais ..... 12:00 - 8:00
Penktadieniais ..... 10:00 - 6:00
Sekmadieniais nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiiose
parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v.l.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

MEMBER

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA